

วารสาร

แสงธรรม

The Light of Dharma

ปีที่ 6 กรกฎาคม 2564 - มิถุนายน 2565

Volume 6 July 2021 - June 2022

#44 ตำนานพุทธเจดีย์สยาม

#50 Monuments of
The Buddha in Siam

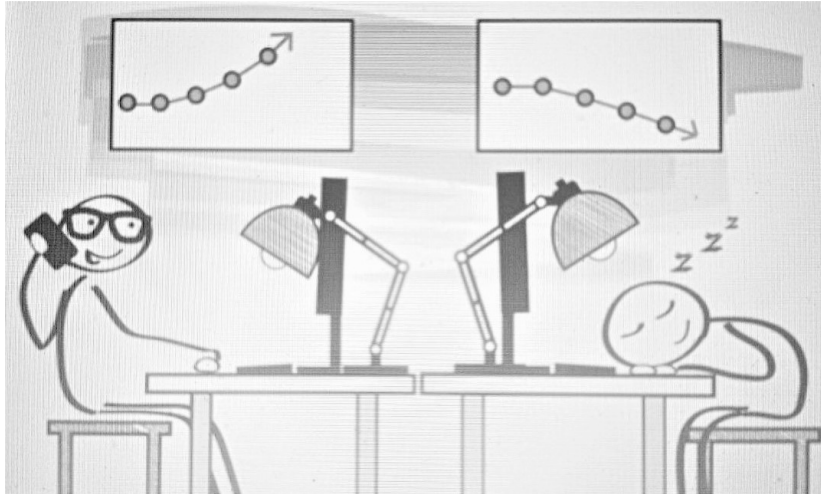
#32 แกะรอยศาลหลักเมืองภูเก็ต

#62 ร่างทรง - คนทรง : เท็จหรือจริง (ตอนจบ)

#66 Medium : Fake or Real (End)

พุทธวจนะ/Buddha's Words

๑ ปมาทมนุญฺญชนฺติ

พาลา ทุมฺเมธิโน ชนา

อูปมาทญฺจ เมธาวิ

ธน์ เสฏฺฐิวั รกฺขติ

๑ คนพาล ทรามปัญญา

มักมัวประมาทเสีย

ส่วนคนฉลาด ย่อมรักษาความไม่ประมาท

เหมือนรักษาทรัพย์อันประเสริฐ

๑ The ignorant, foolish folk

Indulge in heedlessness,

But the wise preserve heedfulness

As their greatest treasure.

จาก เสฐียรพงษ์ วรรณปก, พุทธวจนะในธรรมบท, บทที่ 6 หมวดไม่ประมาท

From Mr.Sathienphong Wannapok, *The Buddha's Words in the Dhammapada*, lesson 6 of 'Heedfulness'

วัตถุประสงค์

วารสาร **แสงพระธรรม** เป็นวารสาร ๒ ภาษา(ไทย-อังกฤษ)รายปี จัดทำขึ้นภายใต้มูลนิธิ พระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนและความรู้ในพุทธศาสนา เรื่องราวของบุคคลสำคัญ และข่าวกิจกรรมด้านพระศาสนาในจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งโครงการ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี(“พระใหญ่”เมืองภูเก็ต) ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ภายใต้ วัดกิตติสังฆาราม(วัดกะตะ) เผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด และ เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆที่ดำเนินการโดยมูลนิธิฯ รวมทั้งมอบให้แก่ห้องสมุดสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ และสถานที่ที่เหมาะสมในภูเก็ต โดยคณะทำงานผู้ก่อตั้งวารสารนี้ ในอดีต(ภายใต้พุทธสมาคมจังหวัดภูเก็ต ปี 2550-2551) ซึ่งวาระใหม่นี้เริ่มจากฉบับเดือนกรกฎาคม- ธันวาคม 2559 เป็นปฐมฤกษ์

ห้องสมุดสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร และผู้สนใจต้องการรับวารสารนี้ไปเพื่อประโยชน์ สาธารณะ กรุณาติดต่อขอรับได้ที่

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕

42/14 หมู่ 2 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัชฎา อำเภอมะเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

โทร 08 1891 3827, 08 1552 3790 , 076 373 138-9 ; โทรสาร 076 373 140

www.sattha45foundation.com ; Line ID : suporn37 หรือ harin_s

Purpose

***The Light of Dharma* is a bilingual annual journal in Thai and English. It is sponsored by Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation. Its content is about the teachings and knowledge of Buddhism, stories of important characters in Buddhism and news about Buddhist activities in Phuket, including the Phraphutthamingmongkhon Ek-nakkhiri Project (The Big Buddha of Phuket) at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd under the supervision of Kittisangkham Temple (Kata Temple). Our purposes are to contribute Dharmic knowledge at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd and through various other medias of the foundation as well as donating copies of the magazine to public amenities such as libraries, government organizations, charity organizations and other suitable places in Phuket. This journal project is run by the same editorial board that used to run a journal project of the same name, which was then sponsored by the Phuket Buddhist Society 2007-2008. The first issue of this new journal is scheduled to be the July-December 2016 issue.**

Any libraries, education institutes, organizations and individuals who are interested in receiving this journal for public benefits may contact the foundation by using the contact details below.

Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation

42/14 Moo 2, Thepkasattree Rd., Rasada Sub-District, Muang District,
Phuket Province 83000

Tel 08 1891 3827, 08 1552 3790 , 076 373 138-9 ; Fax 076 373 140

www.sattha45foundation.com ; Line ID : suporn37 or harin_s

สารบัญ

แสงแรก	1
วัตถุประสงค์	2
บทบรรณาธิการ	6
ภูเก็ตพุทธกิจ	8
แสงพจนา	30
แสงภูเก็ต	32
แสงแห่งสยาม	44
แสงอีสาน	58
แสงก่อนพุทธ	62
จดหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดฯ	70
แสงไฟศาล	71
บัวสามแบบ	72

Contents

First Light	1
Purposes	3
Editorial Preface	7
Phuket Buddhist Activities	19
Light of Pochana	31
Light of Siam	50
Light of E-saan	60
Light Before Buddhism	66
Light of Paisal	71
Three Lotuses	72

Volume 6 Issue 1 July 2021 – June 2022

Owner : Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation
Consultant : Dr.Prasith Koysiripong Mr.Suporn Vanichakul Mr.Phat Jankeaw
Editor : Harin Sukavat
Assistant to Editor : Prakorb Srirattanawadee
Writers & Contributors : Chote Khochaban Guid Thammasan Sayan Saelim
Translation team : Auey Sukavat Barry Ismail
Law Cosultant : Wanchana Tonthananant
Cover Photo : Somdet Kromphraya Damrongrajanuphab (credit : www.9yaud.wordpress.com)
Graphic Designer : Chainarong Paphongam
Editorial Office : 5/20 Moo 2, Chaofa Rd., T.Wichit, A.Muang, Phuket 83000
Tel 076 221 884, 08 1552 3790 harin_s@hotmail.com
Phraputthamingmongkhon Sattha 45 Foundation : 42/14 Moo2, Thepkasattree Rd.,
T.Rasada, A.Muang, Phuket 83000 Tel 076 373 138-9, 08 1891 3827 Fax 373 140,
www.mingmongkolphuket@gmail.com
Printer : Sahathamik Co., Ltd.
Tel 0 2864 0434-5 Fax 0 2864 3540
Email : sahadhammik@gmail.com

วิกฤตการณ์ดูสงครามโลกโรค เมื่อไวรัสโจมตีมนุษย์ขยายแนวรบออกไปทั่วทุกทวีป โดยมีอิทธิพลของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมซึ่งมีสถานะพิเศษในวิกฤตครั้งนี้เป็นตัวแปรสำคัญ สงครามนี้แม้ไวรัสซึ่งเป็นเสมอเพียงจุลินทรีย์มีสถานะด้อยต่ำกว่ามนุษย์หลายขุมจะเป็นฝ่ายกระทำ โดยมนุษย์ผู้ประเสริฐเป็นฝ่ายป้องกันและพยาบาลรักษา(ด้วยยา วัคซีน และระเบียบชีวิต) แต่ดูเหมือนไวรัสก็พัฒนาการกลายพันธุ์รับมือกับยุทธศาสตร์ยุทธวิธีนานาและความรู้ทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงของมนุษย์ได้อย่างไม่ลดละ ไม่มีใครทราบได้ว่าสงครามโลกโรคนี้จะสิ้นสุดเมื่อไร แต่แม้สิ้นสุดลงได้ในอนาคต ไวรัสและทุนนิยมก็仍将อยู่กับเราต่อไปแบบกลายพันธุ์อันวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ของพลโลกก็จะเปลี่ยนแปลงไปไม่มากนักน้อยละกระมัง

ชาวพุทธ(ซึ่งหมายถึงผู้ที่ตื่นรู้ความจริงของธรรมชาติ ไม่ได้หมายถึงชนชาติหรือแม้แต่ศาสนาใดๆ) ย่อมใคร่ครวญวิกฤตการณ์เพื่อกำหนดท่าทีการปฏิบัติตนด้วยหลักพุทธธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ได้แก่ ความไม่ประมาท การแสวงหาและใช้ข้อมูลความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ความอาทรต่อเพื่อนมนุษย์ และระบบนิเวศ ความอดทนของตน เห็นความเสียสละของผู้อื่น และเห็นการจากพรากคือสมบัติของมนุษย์ จึงจะชื่อว่าชาวพุทธ

Editorial Preface

Now this crisis situation, or the “disease-world-war”, has seen the virus attacking people on all continents not discriminating between ideologies, capitalists or communists. Even though the attacking virus is just a microbe, how do we protect, treat ourselves? Is it with medicine, vaccine and safety precautions?

It seems the virus can mutate itself rapidly to continually defy human knowledge and sciences. No one knows when this war will end. It defies our three weapons by adapting itself. Doesn't it?

Buddhists, or anyone who is enlighten and of any nation or religion, need to deeply consider this crisis and follow the Buddhist teachings. This is the teachings' of nature, of caution, seeking and using the truth, of science, generosity to others and nature, patience, sacrifice and seeing the human loss as normal.

This is the way of the Buddhists.

กุฎีพุทธกิจ

(1) วชิระมอบ

9 มกราคม 2563

น.พ.เฉลิมพล สุคนธผล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิระ ภูเก็ต พร้อมด้วย สมบูรณ์ หวังแต่ธรรม รองผู้อำนวยการ มอบกระเช้าของขวัญแสดงความขอบคุณแด่ สุปร วนิชกุล ประธานมูลนิธิพระพุทธร่มมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ในการอนุเคราะห์การปรับปรุงห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน 10 ล้านบาท และประสานการจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ 25 ล้านบาท

(2) น้ำใจจีน

24 มีนาคม 2563

ภาพจากคลิปมุมสูงเวียนรอบพระพุทธร่มมิ่งมงคล เอกนาคคีรี(พระใหญ่เมืองภูเก็ต)ที่สวยงาม ความยาว 20 วินาทีนี้ นักท่องเที่ยวชาวจีนที่ได้มาเยือนพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดเมื่อเร็วๆ นี้ได้ทำขึ้นจากความประทับใจแบ่งปันมาให้ด้วยโมติเรจิต

(3) ช่วยเหลือผู้ชรา

6 เมษายน 2563

มูลนิธิฯ ร่วมกับเทศบาลตำบลคลอง ลงพื้นที่มอบถุงยังชีพ แก่ผู้ป่วยติดเตียงและผู้ชรา เพื่อบรรเทาความยากลำบาก ในสถานการณ์ COVID-19 พื้นที่ตำบลคลอง อำเภอเมือง

(4) เพื่อบางชีเหล้า

4 เมษายน 2563

มูลนิธิฯ โดยการประสานของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดภูเก็ต นำรถบรรทุกน้ำความจุ 12,000 ลิตรไปขอรับน้ำจากการประปาส่วนภูมิภาคสาขาภูเก็ต ไปเติมถังเก็บของประชาชนในหมู่บ้านถ้ำกมล ซอยบางชีเหล้า ตำบลรัชฎา เมืองภูเก็ต ซึ่งประสบภาวะแล้งน้ำ

(5) น้ำเพื่อวชิระ

7 เมษายน 2563

มูลนิธิฯ นำน้ำจากการประปาส่วนภูมิภาคฯ ไปบรรจुถังเก็บใต้ดิน ณ บริเวณก่อสร้างสถานตรวจคัดกรองผู้ป่วยชั่วคราวหน้าโรงพยาบาลวชิระ เพื่อรองรับผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้นในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19

(6) ความรู้สู้โควิด

8 เมษายน 2563

มูลนิธิฯ จัดรถเครื่องขยายเสียงพร้อมคนขับให้ สันต์วรรณวิชัยกุล นักประชาสัมพันธ์ของจังหวัด ออกแจ้งข้อมูลความรู้แก่ประชาชนตามชุมชนต่างๆ ของภูเก็ตในช่วงสถานการณ์โควิด-19 อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม

(7) ช่วยยังชีพ

13 เมษายน 2563

มูลนิธิฯ ออกแจกถุงยังชีพแก่ประชาชนตามชุมชนต่างๆ ที่แจ้งผ่านศูนย์ดำรงธรรมฯ และสถานีวิทยุเสียงสามยอดภูเก็ต FM 95.0 MHz ซึ่งได้จัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจโควิด-19 ขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้พลภาพ ผู้ป่วยติดเตียง และเด็กเล็กขาดนม

(8)พม่าตกสำรวจ

21 เมษายน 2563

มูลนิธิฯ และเครือข่ายศูนย์เฉพาะกิจฯ ออกแจกถุงยังชีพแก่กลุ่มแรงงานพม่าตกสำรวจซึ่งพักอาศัยในซอยข้างโชว์รูม Mitsubishi ถนนแม่หลวน

(9)สามประสาน 1

20 พฤษภาคม 2563

มูลนิธิฯ ร่วมกับภาคเอกชน-ราชการ-องค์กรประชาสังคม และชาวจังหวัดฉะเชิงเทรา ร่วมกันแจกถุงยังชีพ ข้าวกล่อง และเงินสด แก่ชาวภูเก็ตที่ได้รับผลกระทบในวิกฤตโควิด จำนวน 700 คน ณ บริเวณลานศูนย์การค้าเซ็นทรัลภูเก็ต

(10)ช่วยนักเรียน

21 พฤษภาคม 2563

มูลนิธิฯ และเครือข่ายฯ นำชุดนักเรียนไปมอบให้แก่เด็กนักเรียนที่บ้านเช่าย่านซอยโหนดทรายทอง ตำบลรัชฎา หลังจากทางอำเภอซึ่งได้มาแจกถุงยังชีพในชุมชนและพบครอบครัวเด็กร้องขอดังกล่าว

(11)แจก 14 จุด

23 พฤษภาคม 2563

มูลนิธิฯ ลงพื้นที่ร่วมกับศูนย์ดำรงธรรมฯ แจกถุงยังชีพแก่ชุมชนต่างๆ ในอำเภอเมืองและอำเภอถลาง รวม 14 จุด

(12) ช่วยขานครุฑ

26 พฤษภาคม 2563

มูลนิธิฯ พร้อมทีมจิตอาสาสถานการณ์โควิด โดยการประสานจากเครือข่ายในพื้นที่ นำสิ่งของจำเป็นไปมอบให้ผู้ต้องการความช่วยเหลือยังอำเภอลานสกา 92 ราย และอำเภอร่อนพิบูลย์ 240 ราย

(13) ล้างด้าน

12 พฤษภาคม 2563

ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต ร่วมกับคณะจิตอาสามูลนิธิฯ ทำความสะอาดพื้นบริเวณด้านท่าฉัตรชัย เพื่อรองรับประชาชนที่มาติดต่อขออนุญาตเดินทางเข้าออก ตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดเชื้อโรคโควิด

(14) ความรู้สู่ความพร้อม

30 มิถุนายน 2563

มูลนิธิฯ จัดอบรมพนักงานเตรียมความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะขึ้นไปสักการะพระใหญ่เมืองภูเก็ต โดยเชิญคณะวิทยากรจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ มาให้ความรู้การดูแลป้องกันในสถานการณ์โควิด และชมมาตรการป้องกัน-คัดกรองผู้จะเข้าไปภายในพุทธอุทยานฯ

(15) เข้าพรรษาพระใหญ่

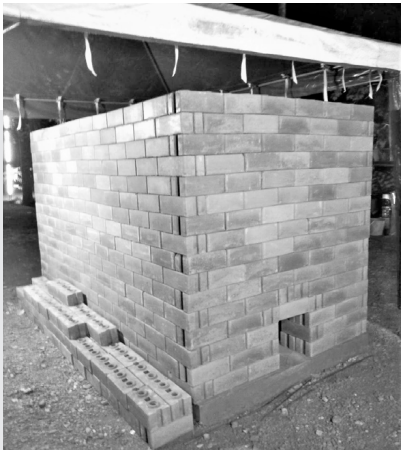
5-6 กรกฎาคม 2563

พุทธศาสนิกชนชาวไทยและแรงงานต่างชาติดำสัการะพระใหญ่ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ช่วงเทศกาลวันอาสาฬหบูชาต่อเนื่องวันเข้าพรรษา ซึ่งทางมูลนิธิฯ ได้หล่อเทียนพรรษาถวายหมู่สงฆ์ที่พำนักอยู่เพื่อใช้ในช่วงพรรษา

(16)รักษาทารก

8 กรกฎาคม 2563

ประธานมูลนิธิฯ มอบเงิน 2,000 บาท ค่ารักษาโรคแก่ พ่อของทารกวัย 3 เดือนที่โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต เนื่องจากพ่อและแม่ไม่มีรายได้มาตั้งแต่สถานการณ์ โควิด-19 โดยแจ้งขอความช่วยเหลือไปที่ ผอ.สถานีวิทยุ เสี่ยงสามยอดภูเก็ต

(17)ถ้ำพญานาคราช

10 กรกฎาคม 2563

มูลนิธิฯ ถวายปัจจัยร่วมสร้างเมรุชั่วคราวเพื่องานฌาปนกิจ พระเถระเจ้าสำนักสงฆ์ถ้ำพญานาคราช ตำบลถ้ำทองหลาง พังงา 20,000 บาท

(18)ธรรมทาน

14 กรกฎาคม 2563

กรรมการมูลนิธิฯ นำหนังสือพุทธธรรม(โดย สมเด็จพระพุทธ โฆษาจารย์) วารสารแสงพระธรรม(8 ฉบับ) และหนังสือธรรมะต่างๆ ของมูลนิธิฯ รวม 14 เล่ม จำนวน 5 ชุด ไปมอบให้ห้องสมุด กรรมยุทธศึกษาทหารบก กรุงเทพฯ ตามที่แจ้งความประสงค์มา เพื่อ แจกจ่ายยังหน่วยต่างๆต่อไป

(19)ปลียอดศาลหลักเมือง

30 กรกฎาคม 2563

นายณรงค์ วุ่นซิ้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต และภริยา ทำพิธีอัญเชิญปลียอดคอนกรีตขึ้น ประดิษฐานบนยอดศาลหลักเมืองภูเก็ต โดย มีนายอำเภอถลาง โยธาธิการจังหวัด ผอ.จาก

สำนักวัฒนธรรมจังหวัดร่วมพิธี ในการนี้ สุพร วณิชกุล ประธานมูลนิธิฯ ผู้สนับสนุนการก่อสร้าง นำเจริญ พระพุทธมนต์ในเวลา 9:55 นาฬิกา

(20)ปลูกไม้วันแม่

14 สิงหาคม 2563

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนฯ จังหวัดภูเก็ต นำผู้พิพากษาสมทบและเยาวชนที่ต้องคดี ปลูกหน่อต้นสักและโปรงเมื่อดพันธุ์ต้นหมาก เพื่อปลูกสำนึกรักษ์ธรรมชาติอย่างยั่งยืนและเพิ่มความสมบูรณ์ให้แก่ระบบนิเวศ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

(21)เยี่ยมยาเหยื่อ

14 สิงหาคม 2563

มูลนิธิฯ มอบข้าวสาร 10 ถุง เงิน 2,000 บาทช่วยเหลือชาวชุมชนวัดสันติ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ ที่ถูกเพลิงไหม้บ้าน 76 หลัง เมื่อคืนวันที่ 12 สิงหาคม

(22)ชาวป่าตอง

17 สิงหาคม 2563

ศูนย์ดำรงธรรมฯ และมูลนิธิฯ มอบถุงยังชีพเพื่อบรรเทาทุกข์แก่ชาวป่าตองย่านซอยบาร์มี 1 ที่แจ้งขอความช่วยเหลือครอบครัวคนชราติดเตียง และครอบครัวผู้ตกงานในสถานการณ์โควิดฯ

(23)แม่ลูกอ่อน

19 สิงหาคม 2563

ศูนย์ดำรงธรรมฯ และมูลนิธิฯ มอบถุงยังชีพและนมผงทารกแก่ครอบครัวแม่ลูกอ่อน 3 ครอบครัวที่ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลฉลอง เพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้ตกงานในสถานการณ์โควิดฯ

(24)สามชุมชน

24 สิงหาคม 2563

ศูนย์ดำรงธรรมฯ และมูลนิธิฯ เดินทางไปมอบนมผงทารก ถูยงชีพรเทาทุกซ์และเงินจำนวนหนึ่ง แก่ชาวภูเก็ตที่แจ้งขอความช่วยเหลือเนื่องจากสถานการณ์โควิดฯ รวม 7 ครอบครัว ในสามชุมชนพื้นที่อำเภอเมือง

(25)ชาวราไวย์

8 กันยายน 2563

ศูนย์ดำรงธรรมฯ และมูลนิธิฯ ลงพื้นที่ชุมชนซอยตากแดด ตำบลราไวย์ มอบถูยงชีพรเทาทุกซ์แก่ชาวชุมชนที่แจ้งขอความช่วยเหลือเนื่องจากสถานการณ์โควิดฯ

(26)ชุมชนรวมน้ำใจ

30 กันยายน 2563

ศูนย์ดำรงธรรมฯ และมูลนิธิฯ ลงพื้นที่ชุมชนรวมน้ำใจ และชุมชนซอยเมืองทอง มอบข้าวสารอาหารแห้งและสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นแก่ครอบครัวที่ยังตกงานรวม 10 ครอบครัว เนื่องจากสถานการณ์โควิดฯ

(27)บุญออกพรรษา

2 ตุลาคม 2563

ร.ร.ดาวรุ่งวิทยাজัดงานบุญออกพรรษาประจำปี 2563 พระสงฆ์ 5 รูปจากพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดมา บิณฑบาตอาหารแห้งจากคณาจารย์และนักเรียนมัธยม ในโรงเรียน เพื่อให้มูลนิธิฯ นำไปบรรจุถูยงชีพรเทาทุกซ์และมอบแก่ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์โควิดฯ

(28)ศาลเจ้ากะทู้

3 ตุลาคม 2563

กรรมการและคณะศาลเจ้ากะทู้ ศาลเจ้าเก่าแก่อันเกี่ยวข้องกับกำเนิดประเพณีถือศีลกินผักของภูเก็ต ขอจัดพิธีไหว้เทพยดาในคืนเดือนแห่งการถือศีลกินผักประจำปี ณ ลานเวียนเทียนเบื้องหน้าองค์พระใหญ่ เมืองภูเก็ต

(29)กฐินวัดกะตะ

27 ตุลาคม 2563

มูลนิธิฯ ร่วมทำบุญถวายปัจจัย 10,000 บาท งานกฐินสามัคคีประจำปี ณ วัดกิตติสังฆาราม(กะตะ)

(30)ออกพรรษาพามามอญ

31 ตุลาคม 2563

วันลอยกระทงขึ้น 15 ค่ำเดือน 12 ปีนี้ตรงกับวันเสาร์ที่ 31 ตุลาคม 2563 อันเป็นวันออกพรรษาของชาวพม่าและมอญซึ่งมีศรัทธาเคร่งครัดในพระพุทธศาสนา พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดจึงหนาแน่นไปด้วยเพื่อนชาวพม่าและมอญที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ตขึ้นมาสักการะพระใหญ่เมืองภูเก็ตทำบุญตามประเพณีเช่นทุกปีที่ผ่านมา

(31)กฐินพระอาจารย์จรรย์

22 พฤศจิกายน 2563

พระอาจารย์จรรย์ อนันตโนแห่งสำนักปฏิบัติธรรมอุทยานธรรมดงยาง จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งกำลังดำเนินโครงการจาริกธุดงค์เผยแผ่ธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประจำปี 2563-2564 จำนวนกว่า 600 รูป ร่วมกับมูลนิธิฯ จัดงานทอดผ้าป่าสามัคคีขึ้น ณ ลานเวียนเทียน พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

(32)บวชพระประจำปี

28 พฤศจิกายน 2563

มูลนิธิฯ ร่วมกับวัดกิตติสังฆาราม(กะตะ)จัดบวชพระประจำปี 2563 ณ พระอุโบสถวัดกิตติสังฆาราม ซึ่งในปีนี้มีผู้มาเข้าพิธีบวช 9 รูป โดยจะพำนักเพื่อศึกษาปฏิบัติธรรม ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

(33) 7 วัน(ลด)อันตราย

29 ธันวาคม 2563

มูลนิธิฯ ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ สนับสนุนการป้องกันและลดอุบัติเหตุบนถนนช่วงวันหยุดยาวเทศกาลปีใหม่ โดยวันนี้ได้ส่งมอบน้ำดื่มรวม 45 แพ็ก เครื่องดื่มสปอนเซอร์ 4 ลัง ให้แก่เจ้าหน้าที่ประจำจุดบริการหน้าที่ทำการแขวงการทาง ถนนเทพกระษัตรี และจุดบริการเมืองใหม่ อำเภอถลาง

(34)ปิดทองศาลหลักเมือง

30 ธันวาคม 2563

มูลนิธิฯ จัดส่งช่างฝีมือไปเสริมงานปิดทองคำเปลวตกแต่งภายนอกองค์ศาลหลักเมืองภูเก็ตในจุดที่กำหนด เช่น ปลียอด บัวกลุ่ม ชุ่มคูหา ฯลฯ รวมพื้นที่ปิดทองทั้งสิ้น 33.36 ตารางเมตร

(35)ชาวจีนทำบุญ

27 มกราคม 2564

กลุ่มชาวจีนที่อยู่ในภูเก็ตร่วมกันมาสักการะพระใหญ่ฯ และทำบุญเลี้ยงภัตตาหารพระสงฆ์ที่พำนัก ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ทั้งนี้ ยังพร้อมใจกันรับศีลฟังธรรม รวมทั้งอุทิศส่วนกุศลแก่ชาวจีนที่ล่วงลับไปกรณีเรือท่องเที่ยวประสบอุบัติเหตุบริเวณเกาะเฮเมื่อปี 2561 วิทยากรของพระใหญ่ฯ นำชมสถานที่ บรรยายความเป็นมา และเกร็ดประวัติความสัมพันธ์ไทยจีนในภูเก็ต

(36)อุทยานเตรียมจุติ

13-15 กุมภาพันธ์ 2564

มูลนิธิฯ ระดมพนักงานทำความสะอาดพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดและถนนทางขึ้น ช่วงปิดทำการ 13 ถึง 15 กุมภาพันธ์ 2564 เพื่อเตรียมต้อนรับผู้ที่ขึ้นไปสักการะพระใหญ่เมืองภูเก็ตได้ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์เป็นไป

(37)ช่วยโรงเรียน

23 กุมภาพันธ์ 2564

ผอ.ร.ไทยรัฐวิทยา 29 (กะทู้) นำของขวัญมามอบให้มูลนิธิฯ ที่ได้ส่งรถแบ็คโฮไปเคลียร์พื้นที่ต้นไม้ใหญ่ล้มเนื่องจากพายุฝนเมื่อเดือนสิงหาคม 2563 และขอให้ไปช่วยปรับพื้นที่เตรียมสร้างโรงอาหารใหม่ของโรงเรียนอีกครั้งในวันนี้ มูลนิธิฯ รับมอบ พร้อมทั้งมอบวารสารแสงพระธรรมและหนังสือธรรมะที่มูลนิธิฯ จัดพิมพ์ให้แก่ทางโรงเรียน และได้จัดรถแบ็คโฮไปเคลียร์พื้นที่ในวันที่ 24-25 กุมภาพันธ์ 2563

(38)เวียนเทียนพระใหญ่

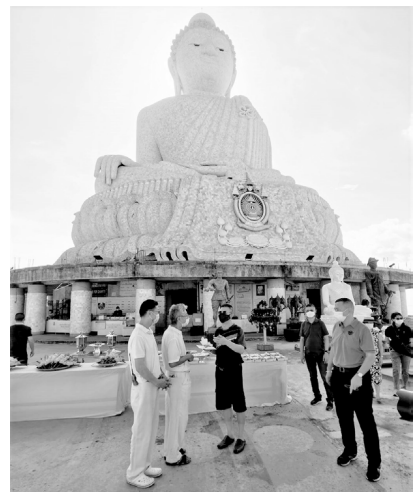
26 กุมภาพันธ์ 2564

สาธุชนนานาชาติเวียนเทียนรอบพระใหญ่เมืองภูเก็ต เนื่องในวันมาฆบูชาประจำปี 2564

(39)สักการะพระใหญ่

25 มีนาคม 2564

พล.ท.ณัฐพล จันทรสอกลีน ที่ปรึกษาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นตัวแทน พล.อ.นเรนทร์ สิริภูบาล ผู้บัญชาการหน่วยฯ ซึ่งมาประชุมสัณฐจรวันที่ 24-25 มีนาคม 2564 ณ จังหวัดภูเก็ต มาสักการะพระใหญ่เมืองภูเก็ต พร้อมทั้งมอบปัจจัยทำบุญ ในการนี้ ตัวแทนมูลนิธิฯ ได้บรรยายสรุปโครงการสร้างพระใหญ่ฯ และมอบวารสาร แสงพระธรรม ทั้งชุดแก่คณะนายทหาร

(40)ไตรจีวร

10 เมษายน 2564

มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ จัดหาชุดผ้าไตรจำนวน 50 ชุด ส่งไปยังวัดไธเร่เจียะมงคลาราม อำเภอศรีสาคร นราธิวาส ตามคำขอของพระมหามานพ อดิโรจน์ เพื่องาน บรรพชาสามเณร ณ วัดศรีสาคร ในวันที่ 16 เมษายน 2564

(41)มหาสงกรานต์

13 เมษายน 2564

พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด(พระใหญ่เมืองภูเก็ต) นิมนต์หมู่สงฆ์ที่พานัก ณ พุทธอุทยานฯ ร่วมพิธีสรงน้ำพระเนื่องในวันมหาสงกรานต์ 13 เมษายน 2564 บริเวณลานเวียนเทียน เบื้องหน้าองค์พระใหญ่ มีพุทธศาสนิกชนในจังหวัดและจากต่างจังหวัด โดยเฉพาะเพื่อนชาวพมามอบถวายสวงามทยอยมาร่วมประเพณีตั้งแต่เช้า ทั้งนี้ คณะทำงานได้ดำเนินการตามมาตรการด้านสาธารณสุขของจังหวัดอย่างเต็มที่

(42)เครื่องมืออัจฉริยะ

7 พฤษภาคม 2564

ร.พ.วชิระภูเก็ตติดตั้งเครื่องเอกซเรย์ผ่าตัดอัจฉริยะ(DSA) ณ ห้อง Hybrid Operation Room อาคารผู้ป่วยหลวงพ่อบุญ ซึ่งทันสมัยที่สุดในภาคใต้ มูลค่า 33 ล้านบาท เรียบร้อยแล้ว อันเป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิทุนท่าน้าวมหาพรหม กรุงเทพฯ มอบเงิน 25 ล้านบาท

สมทบกับร.พ.วชิระภูเก็ต 8 ล้านบาท ประสานยื่นเรื่องขอรับทุนโดยมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ รวมทั้งสนับสนุนการปรับปรุงจัดเตรียมพื้นที่รองรับ

PHUKET BUDDHIST ACTIVITIES

(1)Vachira complimentary

9 January 2020

Dr.Chalermphon Sukhonthaphon, director of Vachira Phuket Hospital, along with deputy director Somboon Wangtaetham, gave a gift to Suporn Vanichakul, President of the Phraputthamingmonkhon Sattha 45 Foundation, for renovations to the Emergency Room and medical equipment.

(2)Chinese impression

24 March 2020

A Big Buddha shot taken from a 20 minute video which a Chinese tourist who was so impressed the Temple that he shared it to the foundation.

(3)For oldies

6 April 2020

The Foundation joining together with the Chalong Municipality gave aid packages to the patients and the elderly during the COVID-19 situation in Chalong subdistrict.

(4) For villagers

4 April 2020

The Foundation and the Damrongtham Phuket Center together, took 12,000 liters of water to assist Natkamon Ville, Ratsada subdistrict, as requested.

(5) For Vachira

7 April 2020

The Foundation took the clean water to replenish the underground storage container at the Vachira Phuket Hospital in preparation for the expected, additional patients during the COVID-19 situation.

(6) Knowledge against COVID-19

8 April 2020

The Phuket provincial Sant Wanwichaikun, using a Foundation's pickup truck, distributing information about Covid-19 in March.

(7) For communities

13 April 2020

The Foundation and the Sieng-samyot radio station broadcast to the communities advising those in need of help, to come to the Damrongtham Phuket Center as aid packages were being distributed.

(8)For Myanmar

21 April 2020

The Foundation's temporary Aid Center, set up in the Myanmar labor camp in Maeluan Rd. distributing aid packages.

(9)For Phuketian

20 May 2020

The Foundation and their network including the people of Cha-cherng-sao province gave the aid packages, food-boxes and cash to 700 Phuket locals in the car park of Phuket's Central department store.

(10)For student

21 May 2020

The Foundation and their network arrived on the Honsaithong lane, Ratsada subdistrict, to donate School uniforms to families in need.

(11)For Phuketian

23 May 2020

The Foundation and Damrongtham Phuket Center visited 14 communities in Phuket to distribute aid packages.

(12) For Nakhon Sri-thamrat people

26 May 2020

The Foundation coordinated volunteers in the local network of Nakhon Sri-thamrat province deliver a total of 332 aid packages to Lansaka district and Ronphiboon district.

(13) Clean the checkpoint

12 May 2020

The Phuket Provincial Police and the Foundation's volunteers cleaned the Sarasin checkpoint for the safety of the Phuket checkpoint through, during the COVID-19 situation.

(14) Knowledge for readiness

30 June 2020

The Foundation invited lecturers from the Provincial Public Health Office to advise workers of the health and safety measures needed during the COVID-19 situation and check the operations of the Buddha Garden on Mt. Nakkerd.

(15) The Buddhist Lent

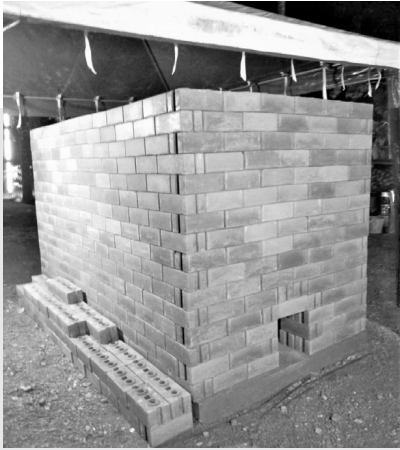
5-6 July 2020

The Thai and Asian Buddhists came to worship at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd on the Buddhist Lent day.

(16)For a father

8 July 2020

The Foundation gave 2,000 Baht to the father of a three-month-old baby, who was treated in the Vachira Phuket Hospital.

(17)For a passing monk

10 July 2020

The Foundation donated 20,000 Baht to make a temporary crematorium for the Tham-Nagarat Buddhist residence's, master of monks.

(18)Giving the books

14 July 2020

The board of the Foundation went to donate The Light of Dharma magazines and Buddhist books to the Military Education Department's library in Bangkok. The library was asked to distribute them to other libraries under their management.

(19)The Pinnacle

30 July 2020

Narong Wunsew the Phuket governor led the ceremony to commemorate the installation of the City Pillar Shrine on the roof top while the Foundation's, Suporn Vanichakul, who had supported the construction project, led the prayers during the ceremony.

(20) Growing trees

14 August 2020

The Chief justice of the Phuket Provincial Juvenile and Family Court led the associate judges to plant trees on National Mother's Day at Buddha Garden on Mt. Nakkerd. This activity is contributing to the care and conservation of our nature.

(21) For the victim

14 August 2020

The Foundation gave 10 bags of milled rice and money to help the people whose houses lost to fire on the night of August 12th.

(22) For the Patong people

17 August 2020

The Damrongtham Phuket Center and the Foundation distributed aid packages to the families suffering, during the COVID-19 situation.

(23) For the nursing mothers

19 August 2020

The Damrongtham Phuket Center and the Foundation gave aid packages including powdered milk to three nursing mothers of families in Chalong subdistrict.

(24)For three communities

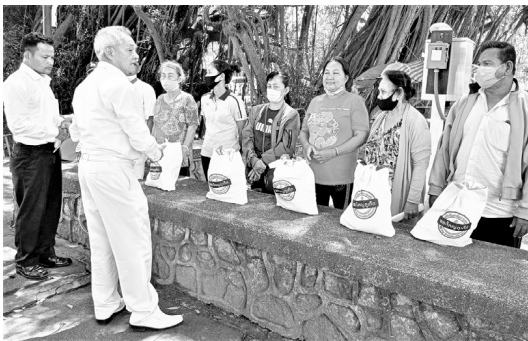
24 August 2020

The Damrongtham Phuket Center and the Foundation handed out powdered milk, aid packages and money to seven families in three communities in downtown Phuket.

(25)For Ra wai

8 September 2020

The Damrongtham Phuket Center and the Foundation donated aid packages to the community in Rawai subdistrict.

(26)For ten families

30 September 2020

The Damrongtham Phuket Center and the Foundation visited Namjai Community and Soi Muangthong Community to donate dried rice and aid packages to ten families who had lost their income.

(27)

2 October 2020

Five Buddhist monks from the Big Buddha joined the ceremony ending the Buddhist Lent Day at the Dowroongwiththaya School.

(28) Respecting the Chinese god

3 October 2020

Board of the very old, Chinese Kathu shrine, showing respect to God during the night of the vegetarian ceremony of Phuket, at the Weinthein court in front of the Big Buddha.

(29) Kathin of Wat Kata

27 October 2020

The Foundation participated on Wat Kata to set the 2020 Yearly Kathin ceremony for Wat Kata.

(30) Neighboring countries' ceremony

31 October 2020

The Loy Kratong Day October 31st this year was the same day as the ending Buddhist Lent of Myanmar and Mon. So the Buddha Garden on Mt. Nakkerd hosted many visitors, arriving to pay respect to Big Buddha and make their annual merit to the monks.

(31) Abbot's Kathin

22 November 2020

The Abbot Jarun Anangkano of Dongyang Garden Buddhist School, Srisakate province, led the 600 monks making the yearly pilgrimage, together with the Foundation held the Phapa Samakkhee ceremony at the Weinthein court in front of the Big Buddha.

(32)Yearly ordination

28 November 2020

The Foundation cooperated with Wat Kata to set the 2020 yearly ordination at the Wat Kata at which, there will be nine new monks who will stay and study, at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd.

(33)Seven days protection

29 December 2020

The Foundation and the network together distributed drinking water and tonic water to the officers manning the checkpoints aimed at reducing accidents over the seven days of the New Year festival holiday.

(34)Decoration the City Pillar Shrine

30 December 2020

The Foundation sent the gold leaf decorative artisans to work for the City Pillar Shrine interior, of which the total area was 33.36 square meters.

(35)Chinese in Phuket

27 January 2021

The Chinese in Phuket came to pay respect to the Big Buddha, gave food and alms to the monks of the Buddha Garden on Mt. Nakkerd and shared the merit as the monks prayed, for those who died in the 2018 shipwreck. The Big Buddha's lecturer then led a walk and informed of the historical relationship between the local and the visiting Chinese in Phuket.

(36)Preparing the new normal

13-15 February 2021

The Big Buddha workers cleaned up the Buddha Garden on Mt. Narkkerd during February 13-15 preparing to be opened on the date 16.

(37)For the school

23 February 2021

The director of Thairath School 29 (Kathu) gave the gift to the Foundation for sending a backhoe to remove a tree that fell on the school's residence, in August 2020. The Foundation donated copies of The Dharma magazine and textbooks, to the school as well.

(38)Weinthien the Big Buddha

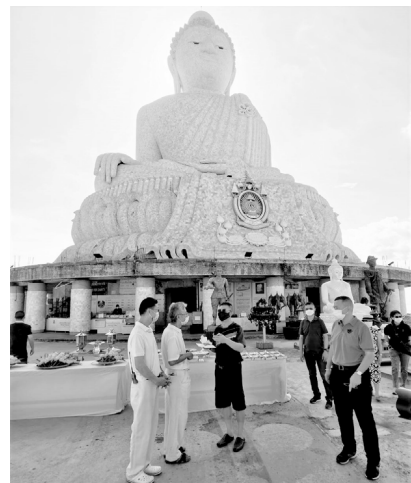
26 February 2021

The several nation votaries came to perform the Weinthien rite of carrying a lit candle while walking around the big Buddha image, in the annual Makha Bucha Day in the Buddha Garden on Mt. Narkkerd.

(39)Militaryes paying respect

25 March 2021

The representative of General Naren Siriphuban (commanding Officer of the Armed Forces Development Command), came to pay respect the Big Buddha during the roaming meetings on March 24th-25th in Phuket and also donated money to the Foundation. The Foundation's board informed the Phuket Big Buddha project and donated a set of the Dharma Magazine and Dharma books, to the honored guests.

(40)The Three Robes

10 April 2021

The Foundation provided fifty sets of the Three Robes to be sent to Wat I-jea-munkhalaram in Narathiwat province for the novices' ordination at Wat Srisakhon, on April 16th.

(41)The Songkran Day

13 April 2021

The Foundation invited the monks of Buddha Garden on Mt. Narkkerd to kindly allow the votaries to sprinkle water onto them during the great Songkran Festival, April 13th. Staff followed the strict guidelines set out in the public health announcement during the COVID-19 situation.

(42)The complex medical equipment

7 May 2021

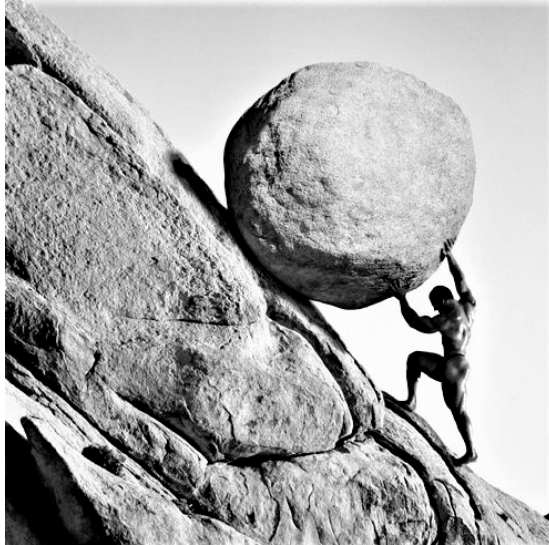
The Vachira Phuket Hospital finished the installation of the complex medical equipment (DSA) at the Hybrid Operation Room in Luangphor-cham Building. This project, funded by both the Than Tao Mahaprom

Foundation who gave 25 million Baht and the 8 million Baht contributed by the Hospital, was successfully coordinated by the Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation.

จากสมุดบันทึก

พจนนา จันทรสันติ

การแปล คือการนำของสองสิ่งมาเทียบเคียงกัน นำถ้อยคำสองคำ สภาวะสองสภาวะ มาค้นหา ความหมายที่ใกล้เคียงกันจากต่างวัฒนธรรม ทว่ามันกลับเป็นการกระทำที่ประสบผลสำเร็จได้ยากยิ่ง มันคลาดเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา ล้มเหลวอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุว่าสองสภาวะจากต่าง กระแสวัฒนธรรม ต่างความนึกคิดจิตใจนี้ยากยิ่ง จะเสมอเหมือนกัน หรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ การงานเยี่ยงนี้จึงเป็นดุจดังการเข็นครกขึ้นภูเขาของซิซิฟัส*

ภาษาก็เป็นเช่นเดียวกันนี้ เป็นความพยายามที่ไร้ความหมาย ด้วยเหตุที่เรากำลังพยายามจะพูดถึงหรือสื่อถึงนามธรรมสภาวะ หรือความคิด อันเป็นตัวประสบการณ์ตรง ทว่าสื่อออกด้วยสัญลักษณ์ทางอ้อม มันจึงเป็นไปได้แต่เพียงรหัสหรือนัย หรือเครื่องบ่งชี้เท่านั้น

นี่คือสิ่งที่บรรดาผู้ที่ทำงานด้านภาวณาต้อง ประสบอยู่ตลอดเวลา คือความรู้สึกลี้ลมเหลวอยู่ ลึกๆ ทว่าขณะเดียวกันก็รู้สึกได้ถึงความงดงาม เต็มเปี่ยมบางอย่าง ความรู้สึกลี้ลมเหลวนั้นเตือนใจให้เรา รู้จักถ่อมเนื้อถ่อมตัว รู้สึกถึงขอบเขตอัน จำกัด ทว่าขณะเดียวกันก็แลเห็นถึงความเป็นไปได้ อย่างอเนกอนันต์ คือการเคลื่อนไหวไปใน กระแสของการก่อเกิดและสร้างสรรค์ นี่คือการ ความรู้สึกอันงดงามที่ดำรงอยู่ร่วมกับความรู้สึก ไร้สาระและลี้ลมเหลว

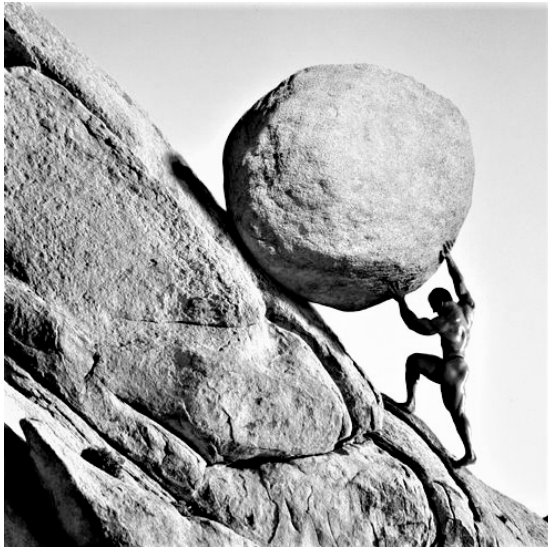
และด้วยเหตุแห่งความรู้สึกลี้ลมเหลวนั้นเอง เราจึงพยายามค้นหาสิ่งจริง และจริงยิ่งขึ้น จนกระทั่งภาษาและถ้อยคำกลับกลายเป็นสิ่งเกิน เลยไร้ความหมาย.

*ซิซิฟัส(Sisyphus) พระราชาเจ้าเล่ห์ในเทพนิยายกรีกแห่งโครินธ์ผู้ไม่เกรงกลัวเหล่าเทพ ถูกเทพลงโทษให้กลิ้งหินขึ้นภูเขาลูกแล้วปล่อย ลงมาทับตัวเองไม่มีที่สิ้นสุด

LIGHT OF POCHANA

From a diary

Pochana Chandrasanti

Translation is the comparison between two. We take words, statements and try to find a similar meaning from other, different languages and cultures. It is difficult to achieve success. Often inaccurate and failing to convey exact intentions due to the differing cultures and use of languages within those cultures. Different thought processes and perspectives are difficult to convert into foreign languages. Rarely do they read as one and the same but always it is to 'attempt an uphill task' - Sisiphus*.

So, it is between languages. It can be a meaningless effort trying to convey or conveying an abstract state, thought or personal experience by communicating with irrelevant symbols. It can appear

to be code, implied or indicative only and subject to interpretation.

This is what those who transcribe prayer have to experience all the time. They feel a deep feeling of failure but at the same time, the reader sees full beauty in their words. That feeling of failure reminds us to be humble and accept the limits of boundaries, yet at the same time, to see multiple linguistic possibilities. It becomes a beautiful moment in the flow of creation and conception, a feeling that lives together with feelings of absurdity and failure.

Because of that feeling of failure though, we try to find the truth and reality until language and the words can become meaningless.

*Sisiphus: The crafty king in the Greek mythology of Corinth who didn't fear god. He was punished by god to roll rocks up the mountain and all rocks roll back to heap him endlessly.

แกะรอยศาลหลักเมืองภูเก็ต

หรินทร์ สุขวัจน์

ถ่ายภาพกราฟิกของ www.phuketemagazine.com โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (T.A.T. Phuket)

แบบจำลองที่หน่วยงานราชการประกาศโครงการบูรณะเมื่อปี 2555

ศาลหลักเมืองภูเก็ตที่คนภูเก็ตนิยมเรียกว่า “ศาลหลักเมืองเมืองใหม่” หรือที่เคยปรากฏชื่อเป็นทางการว่า “หลักเมืองกลางเมืองใหม่”¹ ตั้งอยู่ริมถนนเทพกระษัตรี บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 24.5 บ้านเมืองใหม่ ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอลาไม เป็น 1 ใน 4 ศาลหลักเมืองที่ปรากฏอยู่ในจังหวัดภูเก็ต (ตามที่มีป้ายถาวรประกาศเอาไว้ที่หน้าศาลนั้นๆ) โดยเป็นที่ประดิษฐานเสาหลักเมืองซึ่งเชื่อว่าสร้างขึ้นสมัยรัชกาลที่ 3² (2394-2367)) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้รับการบูรณะเมื่อครั้งงานฉลอง 200 ปีวีรสตรีเมืองถลาง เมื่อปี 2528 และบูรณะล่าสุดในปี 2562 (ปีที่เริ่มก่อสร้าง โดยโครงการมีมาตั้งแต่ปี 2555) คาดว่าจะเสร็จสิ้นปี 2564

แต่ก่อนจะทำความรู้จักศาลหลักเมืองประจำจังหวัดภูเก็ตแห่งนี้ ใคร่บัพพื้นที่เกี่ยวกับที่มา

ศิลาจารึกเมืองศรีเทพ

และความหมายของศาลและเสาหลักเมืองในความเห็นของนักประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน รวมทั้งสรุปความเห็นส่วนตัวจากเกร็ดประวัติเกี่ยวกับศาลหลักเมืองในภูเก็ตอีก 3 แห่ง พอสังเขป และจากการสอบถามกับนักประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมตั้งแต่การสำรวจพื้นที่และจัดทำข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับศาลหลักเมืองต่างๆ โดยจะได้นำเสนอข้อสรุปให้แก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนงานวิชาการในการบูรณะศาลหลักเมืองภูเก็ตที่ใกล้เสร็จนี้ ทั้งนี้ ก็เพื่อเข้าใจอดีตให้ถูกต้อง แล้วนำอดีตนั้นมาเป็นประโยชน์ทางการศึกษาต่อยอดของท้องถิ่นในปัจจุบัน เพิ่มความสมบูรณ์แก่สถานที่ทางประวัติศาสตร์ และเพื่อประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของหน่วยงานองค์กรที่มีหน้าที่ในอนาคต รวมถึงสนองนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่หัวใจคือความรู้(ใหม่)ได้อีกโสดหนึ่ง

อนึ่ง ผู้เขียนไม่มีเจตนาลบหลู่ตำนานความเชื่อและข้อสรุปของชุมชนท้องถิ่น ความเห็นแย้งบางประการนี้เกิดจากการตรวจสอบเทียบเคียงกับหลักฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือเท่าที่มี และจากการสอบทวนกับนักประวัติศาสตร์ภูเก็ตผู้คลุกคลีงานแหล่งประวัติศาสตร์ถาวร/ภูเก็ตมานาน 3 ทาน³ หากมีข้อความใดผิดพลาด ผู้เขียนขออภัยมา ณ ที่นี้ และท่านผู้รู้โปรดแจ้งเพื่อพิจารณาแก้ไขต่อไปด้วย

เสาหลักบ้าน ศาลหลักเมือง : ฝัหรือพราหมณ์

ศาล นอกจากหมายถึงองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาชำระคดีความแล้ว ความเชื่อโบราณศาลยังหมายถึงสถานที่ที่สร้างขึ้นเป็นที่สิงสถิตของเทวดา เทพารักษ์ หรือเจ้าผี เช่น ศาลพระภูมิ ศาลเทพารักษ์ ศาลหลักเมือง ศาล

เพียงตา โดยมีมิ่งคล้วตู่ รูปปั้น หรืออักขระจารึกประดิษฐาน หรือติดตั้งไว้ในศาลหรือที่วัดถ่มงคลนั้นๆ เพื่อสักการบูชา ขอฟร หรือบนบาน เป็นสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์อย่างหนึ่งประจำบ้าน ชุมชน ท้องถิ่น หรือเมือง เป็นที่พึ่งทางใจและประโยชน์ในการปกครองของผู้นำ มีมาแต่บรรพกาลก่อนศาสนาพราหมณ์ฮินดูและศาสนาพุทธจะแผ่ขยายมายังอนุภูมิภาคนี้ และผสมกลมกลืนกัน มีรูปแบบพิธีกรรมร่วมกันเมื่อรับศาสนาทั้งสองเข้ามาจากอินเดียเมื่อพันกว่าปีที่แล้ว

หลักเมือง คือเสาหรือวัตถุสัญลักษณ์สำคัญประจำเมืองตามคติความเชื่อโบราณตั้งแต่ศาสนาผีในภูมิภาคอุษาคเนย์ไม่น้อยกว่าสองพันปีมาแล้ว เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของเมืองหรือชุมชนหมู่บ้าน เมื่ออารยธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามาพร้อมกับศาสนาพราหมณ์ฮินดูและพุทธศาสนาก็เกิดการผสมผสานกันดังกล่าว มักทำเป็นเสาไม้หรือเสาหิน อาจมีอักขระจารึกข้อความหรือคาถา หรือดวงชะตาของเมืองประกอบอยู่ด้วย มีที่มากล้ายกับเสาเอกในการปลูกบ้าน ส่วนเสาหลักที่มีหน้าที่เพียงในระดับชุมชนน่าจะเรียกว่า **เสาหลักบ้าน**

ศาลหลักเมือง จึงหมายถึงสถานที่หรือมณฑปศาลาองค์ประกอบที่สร้างขึ้นคู่และคลุมเสาหลักเมือง (หรือเสาหลักของชุมชน) เป็นสัญลักษณ์ทางการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมมาแต่โบราณ

อนึ่ง แม้สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ นักประวัติศาสตร์สมัยหลักของไทยจะเคยชี้ว่า เสาหลักเมืองหรือศาลหลักเมืองนั้นได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ฮินดูเกี่ยวกับการลงเสาเอกของสิ่งปลูกสร้างอันเนื่องมาจาก

อาวุธของพระอินทร์คือ“อินทขิล” และเสาหลักเมืองเชียงใหม่ที่เรียกอินทขิลพ้องกัน รวมถึงเสาหลักเมืองศรีเทพ-เพชรบูรณ์ก็มีคำภาษาสันสกฤตอ่านออกเสียงได้ว่า“ขิลัง”อยู่ด้วยก็ตาม (ที่แท้คือศิลาจารึกเมืองศรีเทพ ซึ่งเป็นเสากลมรูปสัณฐานคล้ายดอกบัว ไม่ใช่เสาหลักเมือง) แต่นักประวัติศาสตร์ปัจจุบันก็แสดงเหตุผลข้อกังขาในการสรุปดังกล่าวว่า “แต่มันจะเป็นไปได้หรือไม่เล่าครั้นว่าเสาหลักเมืองนั้นจะเป็นของที่ภูมิภาคของเราอิมพอร์ตเอามาจากอินเดีย ในเมื่อมีร่องรอยอยู่ให้เพียบเลยว่ารบพชนคนอุษาคเนย์นั้นมีการสร้างเสาหลักบ้าน(ในชุมชนขนาดเล็ก) และเสาหลักเมือง(ในชุมชนขนาดใหญ่) กันในหมู่สังคมที่ยังไม่ได้ยอมรับนับถือศาสนาพุทธหรือพราหมณ์-ฮินดู แล้วยังมิให้เห็นมาจนกระทั่งทุกวันนี้ เอาเข้าจริงแล้วเสาหลักเมืองของอุษาคเนย์ทั้งภูมิภาคจึงควรจะเป็นเรื่องในศาสนาผีพื้นเมืองเสียมากกว่า”⁴ นอกจากนี้ ยังมีผู้ชี้ว่าเสาหลักเมืองชนิดที่เรารับรู้กันและมีอยู่ในอุษาคเนย์นั้นไม่มีปรากฏในประเทศอินเดีย เพราะแม้แต่เสาหลักที่มีชื่อว่าปฤถ्वีสถัม ตั้งอยู่ที่เมืองกุดัมมินาร์ คาดว่าสร้างขึ้นประมาณพุทธศตวรรษที่ 8 ก็ไม่น่าจะนับว่าเป็นเสาหลักเมือง เพราะมีลักษณะเหมือนเสาที่บันทึกเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มากกว่า⁵

สี่ศาลหลักเมืองภูเก็ต

ข้อสังเกตเรื่องเสาหลักเมืองหรือศาลหลักเมือง

ภูเก็ตทั้ง 4 นั้น อย่างแรกคือ หนึ่ง-พื้นที่เกาะขนาดเล็กไม่ใหญ่และประชากรไม่มากแห่งนี้ทำไมจึงมีถึงสี่ศาลหลักเมือง(บางจังหวัดไม่มี ที่มีก็มีไม่เกิน 3 หลักเมือง) สอง-ทุกศาลมีเสาไม้ตั้งเป็นประธานอยู่ภายใน ไม่มีการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน สาม-ไม่มีหลักฐานเอกสารระบุประวัติการสร้างของทั้งสี่แห่ง รวมทั้งไม่มีปรากฏในจดหมายเหตุประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ ร.ศ.๑๒๘ (รัชกาลที่ 6 ครั้งทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช) ทั้งที่ทรงบันทึกเกี่ยวกับบ้านพระยาวิชิตที่บ้านท่าเรืออย่างละเอียด แต่หาได้มีเกี่ยวกับหลักเมืองที่บ้านท่าเรือนี้ไม่ ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏเป็นการเล่าสืบมาทั้งสิ้น ผู้เขียนใคร่ประมวลมาพร้อมวิเคราะห์ความเป็นไปได้ โดยเรียงลำดับการ(คาดว่า)มีขึ้นก่อนหลัง ดังนี้

1.ศาลหลักเมืองเจ้าแม่เกษิณี-หาดเลพัง (คือชื่อตามป้ายติดหน้าศาล แต่ชื่อที่ระบุในหนังสือ *ทำเนียบแหล่งประวัติศาสตร์ถาวร* โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต ปี 2558 หน้า 30 คือ หลักเมืองถาวรเลพัง และในหนังสือ

ศาลหลักเมืองเจ้าแม่เกษิณี

ชื่อบ้านนามเมืองในภูเก็ต โดย สภาวัฒนธรรม จังหวัดภูเก็ต ปี 2562 หน้า 298 เรียกว่า ศาลหลักเมืองหาดเลพัง) ตั้งอยู่บริเวณบ้านชายทะเลหาดบางเทา ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง โดยนักประวัติศาสตร์ท้องถิ่น⁶ สืบค้นพบเมื่อปี 2524 เป็นเสาไม้เก่าแก่สูงราว 2.5 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางราว 40 เซนติเมตร ปักอยู่บนเนินดินทรายใกล้ชายทะเลบริเวณที่บูรณะขึ้นเป็นศาลในปัจจุบัน ราวปี 2524

ศาลหลักเมืองถลางป่าสัก

2.ศาลหลักเมืองถลางป่าสัก-แม่สร้อยแก้ว (คือชื่อตามป้ายติดหน้าศาล แต่ชื่อที่ระบุในหนังสือ ทำเนียบแหล่งประวัติศาสตร์ถลาง โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต ปี 2558 หน้า 29 เรียกว่า หลักเมืองถลางป่าสัก และในหนังสือ ชื่อบ้านนามเมืองในภูเก็ต โดย สภาวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต ปี 2562 หน้า 304 เรียกว่า ศาลหลักเมืองถลางป่าสัก เช่นเดียวกับป้ายหน้าศาลฯ) ตั้งอยู่ที่บ้านป่าสัก ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง โดยสมหมาย ปันพุทธศิลป์

นักประวัติศาสตร์ภูเก็ตสำรวจพบแก่นไม้ผุพังปักดินอยู่เมื่อปี 2519

เป็นไปได้หรือไม่ว่า สองเสาไม้เก่าแก่ดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นเสาที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งของชุมชนบริเวณนั้นเท่านั้น ไม่ใช่เสาหลักของท้องถิ่นในระดับเมือง โดยเสาหลักที่หาดเลพังอาจทำขึ้นเพื่อให้เรือสินค้าที่ผ่านเข้ามา(เพื่อพักหลบลม หรือหาน้ำจืด หรือแลกเปลี่ยนสินค้า)รู้ว่าบริเวณตรงนี้มีชุมชน

หรือเพื่อประกาศเขตครอบครอง บริเวณนี้ที่อยู่ภายใต้ผู้นำชุมชนในท้องที่ หรือแสดงสิทธิ์ร่วมกันของทั้งชุมชนนั้น(ให้ชุมชนอื่นทราบ) และมีมาก่อนที่ภูเก็ตจะพัฒนาขึ้นเป็นเมืองรวมศูนย์ในสมัยรัชกาล 5 ซึ่งเกิดระบบมณฑลเทศาภิบาล ลดฐานะเมืองถลางลงเป็นอำเภอขึ้นกับเมืองภูเก็ต ทั้งนี้ เชื่อว่าเสาไม้ทั้งสองมีอายุเก่ากว่าเสาหลักเมืองอีก 2 แห่งที่จะกล่าวต่อไป

3.ศาลหลักเมืองภูเก็ตเมืองใหม่(คืออีกชื่อหนึ่งตามประกาศโครงการบูรณะและยกฐานะเป็นศาลหลักเมืองประจำจังหวัดเมื่อปี 2556⁷) เป็นสถานที่เดียวกับที่เกริ่นในย่อหน้าแรกของบทความ กำลังบูรณะใกล้จะเสร็จสิ้น และกำหนดให้เป็นศาลหลักเมืองประจำจังหวัดภูเก็ต ซึ่งแม้มีบันทึกประวัติการสร้างอยู่บ้างแต่ก็ไม่ใช่อเอกสารที่เป็นทางการ และยังไม่มีความเห็นไม่ตรงกันอยู่ จึงต้องวิเคราะห์จากหลักฐานชั้นหลังๆ ใครสรุปดังนี้

สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ ครั้งสำรวจพบเสาหลักเก่าแก่ที่บริเวณหาดเลพังเมื่อปี 2524

ศาลหลักเมืองภูเก็ตเมืองใหม่(ก่อนการบูรณะหลังสุด)

ศาลหลักเมืองนี้สำรวจพบราชวาทศวรรษ 2490 (โดยศึกษาธิการอำเภอถลางรายงานไปยังนายอำเภอถลาง) ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะสร้างขึ้นหลังจากมีพระราชโองการในหลวงรัชกาลที่ 3 ให้พื้นเมืองถลาง(เพื่อพื้นการค้าแร่ดีบุกซึ่งเป็นสินค้าส่งออกของสยามมานานแล้ว)หลังจากพม่าบุกมาทำความเสียหายใหญ่หลวงในปี 2352 โดยเมื่อพระยาถลาง(เจิม) ขุนนางที่ถูกส่งมาประจำท้องถื่นผู้รับพระราชโองการ ได้เลือกทำเลที่เหมาะสมต่อการเริ่มฟื้นฟูและการค้าแร่ส่งออกทางทะเลสร้างเมืองถลางขึ้นมาใหม่ตรงบริเวณนี้ราวปี 2367 เรียกว่า เมืองใหม่ แล้วคงจะสร้างศาลหลักเมืองขึ้นใกล้จวนที่พักของท่านด้วย ทั้งนี้ เข้าใจว่าเพื่อให้ชาวบ้านชาวเมืองที่เคยกระจัดกระจายออกไปหลังศึกพม่าปี 2352 มั่นใจและอพยพย้ายกลับเข้ามาเพิ่มเติม รวมทั้งเพื่อให้พ่อค้าสำเภาดั้งชาติที่เห็นเสาสัญลักษณ์นี้แล้ววางใจกลับเข้ามาติดต่อกันใหม่ โดยอาจเป็นไปได้ด้วยว่าพระยาถลาง(เจิม)เลือกสร้างที่พำนักขึ้นในบริเวณชุมชนตรงนี้เนื่องจากอยู่ไม่ไกลช่องแคบปากพระทางเหนือของเกาะซึ่งชาวถลางพวกที่อพยพหนีภัยพม่าไปยังฝั่งพังงา(ซึ่งท่านเองเคยเป็นยกกระบัตรกำกับราชการประจำที่ตะกั่วทุ่ง พังงามาก่อนหน้านี้ ครั้งมีตำแหน่งพระวิเชียรภักดีดูแลชาวถลางที่อพยพไป ซึ่งสมัยนั้นเรียกว่า กราฎงา) สามารถข้ามกลับมาได้ไม่ยาก ทั้งยังอยู่ติดกับเส้นทางน้ำหลายสาย ได้แก่ คลองบ้านยูน คลองบางขนุน คลองเมืองใหม่ คลองบางระกำ และใกล้ท่าเรือที่จะไปยังเกาะยาวที่บ้านท่ามะพร้าวทางทิศตะวันออกอีกด้วย เหมาะที่จะใช้ในการขนส่งสินค้าเข้าออกทะเลได้สะดวก และเมื่อเมืองตั้งใหม่แห่งนี้เริ่มเข้ารูปรอวย มีการแต่งตั้งเจ้าเมืองปกครอง

เจ้าเมืองจึงได้สร้างศาลหลักเมืองขึ้นเป็นสัญลักษณ์ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา โดยปรากฏข้อมูลในหนังสือ *กลาง ภูเก็ต และภูเก็ต* (ประสิทธิ์ ชินการณ, กลุ่มผู้สนใจประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ต, 2548) หน้า 106 ระบุว่า

“ล่วงถึงปี พ.ศ.2370 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเห็นความสำคัญของการค้าขายและพัฒนาเศรษฐกิจอย่างแข็งขัน ทรงพระราชดำริว่า เมืองกลางเคยรุ่งเรืองและมั่งคั่งสมบูรณ์มาก่อนเนื่องจากเป็นแหล่งแร่ดีบุกที่สำคัญ สามารถทำเป็นสินค้าขายออกที่นำผลประโยชน์มาสู่ประเทศได้เป็นอย่างดี กลับต้องมาเป็นเมืองร้างไร้ผู้คนเข้าไปทำมาหากินขุดหาแร่ดีบุกอย่างเป็นล่ำเป็นสันเหมือนแต่ก่อนมา จึงโปรดให้มีการฟื้นฟูขึ้นใหม่โดยชักชวนชาวกลางเดิมที่ละทิ้งถิ่นฐานไปอาศัยอยู่ ณ ฟากฝั่งพังงา ให้กลับมาตั้งถิ่นฐานยังบ้านเดิมที่เมืองกลางอีกครั้งหนึ่ง เมืองกลางจึงก่อขึ้นใหม่เรียกว่า “เมืองกลางใหม่” หรือ “เมืองใหม่” ฝั่งหลักเมืองลงในพื้นที่ราบกว้างทางส่วนเหนือของเกาะกลาง ริมคลองเมืองใหม่ ซึ่งไหลไปออกทะเลทางทิศตะวันออก(?)—ผู้เขียน) บริเวณที่เรียกขานกันต่อมาว่า “ท่ามะพร้าว” โปรดให้พระยาถลางพาหุ(ทอง) บุตรพระยาถลางพาหุ(บุญคง) เป็นเจ้าเมืองถลางใหม่ (จากพ.ศ.-2370-2380) ยกฐานะเป็นเมืองขึ้นกรุงเทพฯ ตามเดิม”

อย่างไรก็ตาม ใน *จดหมายเหตุระยะทางไปตรวจราชการแหลมมลายู ร.ศ.121*(พ.ศ.2445) สมเด็จพระญาณริศรานุวัตติวงศ์ ขณะทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการและคมนาคม ทรงนิพนธ์ตอนที่เสด็จฯ มณฑลภูเก็ต ขณะทรงพระดำเนินผ่านย่านบ้านเมืองใหม่ ซึ่งทรงบรรยายภูมิประเทศและบ้านเรือน รวมทั้ง

บ้านพระยาถลางทอง(อาจเป็นพระยาถลางพาหุ ดังกล่าวข้างต้น)ก็ตาม แต่ไม่ทรงกล่าวถึงหลักเมืองหรือศาลหลักเมืองเลย “3.30 ถึงตรังจันทร์(คลองเขิน) มีเตาเผาถ่านไปทำดีบุก 3.15 ออกป่าแดงมีบ้านเผาถ่านขายหมู่หนึ่ง 3.50 ข้ามคลองบางร่ำ 3.55 ข้ามคลองบางขุน 4.05 ถึงบ้านเมืองใหม่ บ้านพระยาถลางทองตั้งที่นี่ มีป่าน้ำเหลียมเหล็ก 3 ไร่ 4 บอก ข้ามคลองเมืองใหม่ถึงตลาดเมืองใหม่ มีตึกหลังหนึ่งจาก 5 ไร่ 6 หลัง มีต้นผลไม้แลนาบ้างในหมู่บ้านนี้ คลองบางร่ำกับคลองบางขุนมารวมกัน ปากคลองไปลงทะเลที่เรียกท่ามพร้าว 4.20 ถึงตึกหลวงอร่าม เป็นที่ทำภาษีเหล็กแลฝิ่นแต่ก่อน ต่อไปทางเป็นป่าแดงไปอีก 4.35 ถึงบ้านท่ามพร้าวมีบ้านหมู่ใหญ่ อีก 2 มินิต ตกคลอง เขาทำโรงรับที่ท่าเรือลงช้างคลองใหญ่ 20 วาเลย เรือใหญ่เข้ามารับดีบุกรับสินค้าทางนี้ 4.45 เรือออกปากพร้าวไป 5.23 ถึงเรือภูเก็ตซึ่งจอดรอรับอยู่”

4.ศาลหลักเมืองท่าเรือ หรือ หลักเมืองถลางท่าเรือ(อ้างแล้ว¹,น.31) ตั้งอยู่ที่บ้านท่าเรือ ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง ริมถนนเทพกระษัตรี ใกล้เคียงเวียงท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร สำนวณพบเมื่อปี 2498 ศาลหลักเมืองอันดับที่ 4 นี้มีสถานที่ตั้งเขยิบลงทางใต้ของเกาะเข้าใกล้เมืองทุ่งคาหรือเขตอำเภอเมืองในปัจจุบันมากกว่าอีกสามศาล และก็เช่นเดียวกับอันดับที่ 1 และ 2 คือไม่ปรากฏหลักฐานการสร้างขึ้นแต่อย่างใด รวมทั้งพระนิพนธ์ *จดหมายเหตุระยะทางไปตรวจราชการแหลมมลายู ร.ศ.121* ในสมเด็จพระญาณริศรานุวัตติวงศ์ ตอนที่ทรงกล่าวถึงย่านบ้านท่าเรือ ก็ไม่ได้ทรงกล่าวถึงศาล

ศาลหลักเมืองท่าเรือ

หลักเมืองท่าเรือ(ดูในย่อหน้าถัดขึ้นไปนี้) ผู้เขียนจึงใคร่ขอแะรอยไปตามข้อมูลทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์เท่าที่ทราบ ดังนี้

ศาลหลักเมืองท่าเรือแห่งนี้ตั้งอยู่บนพื้นที่ที่แต่ก่อนใกล้กับทะเลและหันหน้าออกทะเลสะดวกต่อการขนส่งสินค้า คล้ายกันกับศาลหลักเมืองเจ้าแม่เกษิณี(1.) และศาลหลักเมืองภูเก็ตเมืองใหม่(2.) ซึ่งนอกจากจะใกล้ทะเลแล้วยังอยู่ไม่ไกลจากบ้านพระยาวิชิตที่สร้างขึ้นราวปี 2419 โดยพระยาวิชิตสงคราม(ทัต) เจ้าเมืองภูเก็ต ข้อสังเกตคือ บ้านพระยาวิชิตนี้สร้างขึ้นอย่างใหญ่โตมั่นคงแข็งแรง โดยกำแพงล้อมรอบ มีรูสอดปืนใหญ่บนเชิงเทิน มีกลุ่มอาคาร มีท่อน้ำสำหรับนางละคร(ของเจ้าเมือง)ใช้อาบ อัครสถานเช่นนี้แสดงถึงสถานะบารมีของผู้เป็นเจ้าของ อันเป็นช่วงเวลาสืบเนื่องมาจากพระภูเก็ต(แก้ว) บิดาของท่านซึ่งลงมาบุกเบิกพื้นที่ทำแะใหม่ในเขตเมืองทุ่งคา จนศูนย์กลางอำนาจของเกาะ

เคลื่อนย้ายจากเมืองกลางตามลงมา ทั้งนี้ ศาลหลักเมืองแห่งนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับศาลหลักเมืองเมืองใหม่(3.) เพราะเมืองใหม่นั้นก็ปูของพระยาวิชิต คือพระยาถกลาง(เจิม)เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการสร้าง แม้ไม่ปรากฏว่าพระยาถกลาง(เจิม)เป็นผู้สร้างศาลหลักเมือง ณ ที่นั้นก็ตามแต่เป็นไปได้ใหม่ว่าการย้ายศูนย์กลางอำนาจของเกาะจากเดิมที่มีศาลหลักเมืองอยู่คู่

เป็นสัญลักษณ์สำคัญนั้น ย่อมต้องมีการสร้างศาลหลักเมืองขึ้นใหม่ในบริเวณศูนย์กลางอำนาจแห่งใหม่เมื่อมีการย้ายลงมาด้วย ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผลทางการปกครองและส่งเสริมเศรษฐกิจการค้านั่นเอง

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนหวังว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบพิสูจน์ทราบตามหลักวิชาทางประวัติศาสตร์โบราณคดี และ/หรือนักประวัติศาสตร์ราชวร อาจดำเนินการต่อไปเพื่อไขความกระจ่างสร้างประโยชน์แก่จังหวัดภูเก็ตอย่างน้อยก็เพื่อเติมเต็มข้อมูลให้แก่การบูรณะศาลหลักเมืองภูเก็ตครั้งใหญ่นี้เพื่อความสมบูรณ์

การบูรณะใหญ่ศาลหลักเมืองภูเก็ต 2562

โครงการบูรณะศาลหลักเมืองภูเก็ตเมืองใหม่เริ่มมาแต่ปี 2555 โดยต้นปี 2556 จังหวัดภูเก็ต โดยนายทวิชาติ อินทรฤทธิ์ วัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต แลลงโครงการก่อสร้างยกฐานะศาลหลักเมืองแห่งนี้เป็นศาลหลักเมืองประจำ

นายณรงค์ วุ่นซิ้ว ผวจ.ภูเก็ต(ยืนกลางถือสายสิญจน์) ทำพิธีอัญเชิญปลียอดขึ้นประดิษฐานบนยอดศาลหลักเมืองภูเก็ต โดยมีตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบริษัทที่ดำเนินการก่อสร้างร่วมพิธี ในการนี้นายสุพรรณิชกุล(ยืนกลางคู่กับผวจ.ภูเก็ต) ประธานมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรีธาตุ ๔๕ ผู้สนับสนุนการก่อสร้าง นำเจริญพระพุทธมนต์เข้าสู่พิธี เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2563

เสาหลักเมืองภูเก็ต

แบบบูรณะใหญ่ศาลหลักเมืองภูเก็ตปัจจุบัน

จังหวัดภูเก็ต ได้รับงบประมาณดำเนินการจาก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัด ภูเก็ต จำนวน 15,000,000 บาท ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่เดือนมีนาคม 2555 – เดือน มีนาคม 2557 ออกแบบโดยสำนักงานโยธาธิการ และผังเมืองจังหวัดภูเก็ต โดยได้เชิญชวน ประชาชนร่วมบริจาคเงินสมทบโครงการ⁷ (ซึ่ง ครอบคลุมรั้วอรัญริยะฉาย นำโดยนางธันยรัศม์ และนายปมู อัจฉริยะฉาย ร่วมมอบเงินสมทบ 1 ล้านบาทให้แก่โครงการ) ทั้งนี้ ต่อมาได้มีการ ชะลอโครงการออกไปในระยะหนึ่ง ก่อนเริ่ม ดำเนินการต่อในปี 2559 โดยเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2559 นายโชคชัย เดชอมรธัญ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตมาเป็นประธานในพิธี ยกเสาเอกอาคารศาลหลักเมือง ซึ่งออกแบบ ตามธรรมเนียมการสร้างศาลหลักเมือง คือ มีบันไดและทางเข้าออกทั้ง 4 ทิศ เรียกว่า “พรหมพักตร์” โครงสร้างอาคารหลังใหม่ครอบคลุม ส่วนฐานและหลักเมืองเดิม โดยให้โครงสร้างหลุม สำหรับตั้งเสาหลักเมืองต้นใหม่สัมผัสกับยอดเสา หลักเมืองเดิม และมีระยะความลึกของหลุมตั้ง เสาและความสูงของเสาหลักเมืองต้นใหม่เป็นไป ตามตำราการสร้างหลักเมืองในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทั้งนี้ จาก ชั้นฐานของอาคาร ทำช่องซึ่งสามารถมองเห็น หลักเมืองเดิมได้ อีกทั้งรูปทรงซุ้มประตูหน้าต่าง ยังออกแบบเชื่อมโยงกับสถาปัตยกรรมผสมจีน

กับยุโรปอันเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของภูเก็ตได้อย่าง กลมกลืน⁸

กระทั่งในปี 2562 หลังจากได้มีการ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามแบบแผนเป็นครั้ง สุดท้าย พร้อมทั้งบริษัทผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ รับความช่วยเหลือจากทางมูลนิธิพระพุทธรัง มงคล ศรัทธา ๔๕ โครงการก่อสร้างจึงได้ลุล่วง โดยคาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ในเวลาไม่นานนี้

นับเป็นนิมิตหมายของจังหวัดภูเก็ต ที่ได้มี การบูรณะศาสนวัตถุและศาสนสถานอันเป็น สัญลักษณ์สำคัญประจำเมืองอย่างสมบูรณ์ ตาม จารัตประเพณีสืบทอดมาแต่โบราณ ซึ่งไม่ว่าจะ ด้วยคติ หรือหลักธรรม หรือคุณค่าที่ประสงคใดๆ ก็ล้วนเกิดประโยชน์ได้ทั้งสิ้น ดังเช่นเสาโอศก แห่งชมพูทวีปที่ดำรงคงอยู่มาว่าสองพันปี สร้าง คุณูปการต่ออินเดียในฐานะหลักฐานแห่งความ เจริญรุ่งเรืองในทางธรรมและอำนาจธรรมบารมี ที่แผ่ครอบคลุมกว่าครึ่งโลก หากแต่คุณูปการ ของเสาหลักเมืองภูเก็ต โดยผู้มีส่วนรับผิดชอบ ทุกภาคส่วนร่วมกันผลักดันให้สามารถบังเกิดขึ้น ได้ เสาหลักเมืองภูเก็ตแห่งนี้ก็จักมีคุณค่ายิ่ง

และคุณูปการต่อเมืองที่มุ่งสู่ความเป็น เมืองนานาชาตินั้น การใช้ภูมิความรู้ทั้งอดีตและ ปัจจุบัน ทั้งศรัทธาและปัญญา ก็จะสามารถส่งให้ เกาะแห่งนี้วิวัฒนาการพัฒนาทั้งในทางสังคมและ เศรษฐกิจได้อย่างมีสมดุลสมสมัยเป็นอย่างดี

งานช่วงสุดท้ายซึ่งมูลนิธิพระพุทธรูปทรงเครื่อง ๔๕ จัดช่างไปทำการปิดทองคำเปลวตกแต่ง
ภายนอกศาลหลักเมืองเมื่อ 30 ธันวาคม 2563 รวมพื้นที่ 33.36 ตร.ม.

พระสงฆ์ 659 รูป นำโดยพระอาจารย์จัน อนุภคโณ(นั่งหันหน้าขวาสุด) แห่งอุทยานธรรมดงยาง จ.ศรีสะเกษ ซึ่งกำลังจาริกธุดงค์ในโครงการเผยแผ่ธรรมฯ จากภูเก็ตจะไปยังนครปฐม และพำนัก ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ร่วมเจริญพระพุทธมนต์ ณ ลานเวียนเทียน เบื้องหน้าพระใหญ่เมืองภูเก็ต โดยเชิญปลื้มอดปิดทองคำเปลว (ตั้งบนตั้งข้างพระครูเมตตาภิรม)เตรียมไปประกอบศาลหลักเมืองภูเก็ตร่วมพิธี มีพระครูเมตตาภิรม(เย็น) รักษาการ เจ้าคณะจังหวัดภูเก็ตเป็นประธาน และพระครูวิสุทธิกิตติยาภรณ์ เจ้าคณะตำบลคลอง(นั่งสวมแว่น) ร่วมพิธี หนังสือพิมพ์ข่าวสด

¹ระบุอยู่ในหนังสือ ทำเนียบแหล่งประวัติศาสตร์กลาง,สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต,2558,น.33

²อ้างแล้ว น.34 ทั้งนี้ แม้ในหนังสือที่อ้างนี้จะระบุว่าศาลหลักเมืองนี้สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3 แต่หนังสือระบุปี พ.ศ.2352 นั้นคือปีแรก รัชสมัยของรัชกาลที่ 2 ผู้เขียนจึงเลือกยึดเอาตามปีพ.ศ.

³ผศ.สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ วราวุธ วิสิษฐพาณิชย์กรรม และ สุเชาว์ พงศานนท์

⁴ศิริพจน์ เหล่ามานะเจริญ, “เสาหลักเมือง : ร่องรอยการบูชาญวนในอุษาคเนย์”,มติชนสุดสัปดาห์, 25-19 กุมภาพันธ์ 2564

⁵ชวพงศ์ ชำนิประศาสน์, “คติสัญลักษณ์ สถาปัตยกรรม-เสาหลักเมือง”,Khaosod online, 9.3.64

⁶ฤติ ภูมิภาวนาร และสมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ ผู้ร่วมอยู่ใน “กลุ่มผู้สนใจประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ต”

⁷http://phuketpostnews.blogspot.com/01/2013/blog-post_7.html

⁸https://www.matichon.co.th/region/news_371885

ตำนานพุทธเจดีย์สยาม(#1)

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

พระนิพนธ์ ตำนานพุทธเจดีย์สยาม นี้ เดิมฉบับเต็มพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เจ้าจอมมารดาชุ่ม ในรัชกาลที่ 4 เมื่อปี 2469 มี 9 ภาค เฉพาะที่นำมาพิมพ์ใน แสงพระธรรม นี้คือภาค 8 และภาค 9 เท่านั้น ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษโดย สุลักษณ์ ศิวรักษ์ และ เอ.บี. กริสโวลด์ โดย ม.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล และ เอ.บี. กริสโวลด์ เรียบเรียงเชิงอรรถ และพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มต่างหาก ดังนั้น จึงลำดับเป็น ภาคหนึ่ง และภาคสอง (ซึ่งก็คือ ภาค 8 และภาค 9 ของฉบับเต็มนั่นเอง โดยทยอยลงพิมพ์ใน แสงพระธรรม ฉบับนี้และฉบับต่อไป คือ ฉบับที่ 10 และ 11 ท่านผู้อ่านที่สนใจอ่านภาษาไทยฉบับเต็มทั้ง 9 ภาค สามารถไปอ่านได้ที่เว็บไซต์ vajirayana.org)

อนึ่ง คำสะกดภาษาไทยคงไว้ตามต้นฉบับของผู้ทรงพระนิพนธ์

ภาคหนึ่ง

พระพุทธศาสนาในสยาม

พระพุทธศาสนาได้มาประดิษฐานในประเทศไทยนี้แต่เมื่อใด ข้อนี้อีกเล่ากันเป็นหลายอย่าง บ้างว่ามาประดิษฐานในคราวเมื่อพระเจ้าอโศกมหาราชให้เที่ยวสอนพระพุทธศาสนายังนานาประเทศ บ้างว่ามาต่อภายหลังสมัยนั้นช้านาน ถ้าว่าตามหลักฐานอันมีโบราณวัตถุปรากฏ ประกอบกับเรื่องพงศาวดาร รู้ได้แน่ชัดว่าพระพุทธศาสนามาประดิษฐานในสยามประเทศแต่สมัยเมื่อยังเป็นถิ่นฐานของชนชาติลาว (ละว้า) ราชธานีตั้งอยู่ ณ เมืองนครปฐม ซึ่งเรียกนามในสมัยนั้นว่าเมืองทวารวดี¹ ด้วยมีพุทธเจดีย์ใหญ่น้อย เช่นพระปฐมเจดีย์เป็นต้นปรากฏอยู่เป็นสำคัญ และมีพุทธเจดีย์ที่แห่งอื่นในประเทศไทยนี้ ซึ่งลักษณะต่างกันพอเป็นที่สังเกต ว่าลัทธิต่างๆ อันเกิดขึ้นในการถือพระพุทธศาสนาได้มาถึงประเทศสยามต่อมาโดยลำดับเป็น 4 ยุคด้วยกัน

ยุคที่ 1 ลัทธิหินยานอย่างเถรวาท

ตามความที่ได้กล่าวมา ว่าพระพุทธศาสนาแรกมาประดิษฐานในประเทศสยามเมื่อตั้งราชธานีอยู่ ณ เมืองนครปฐมนั้น มีโบราณวัตถุบางอย่างปรากฏอยู่ที่พระปฐมเจดีย์ เช่น ศีลาทำเป็นรูปพระธรรมจักรเหมือนอย่างเช่นที่ชาวอินเดียสร้างกันในสมัยเมื่อก่อนมีพระพุทธรูปแลภาษาที่จารึกพระธรรมเป็นภาษามคธ กับทั้งยังมีคติที่ถือกันเมื่อก่อนมีพระพุทธรูป เช่นทำพระแท่นพุทธอาสน์แลรอยพระพุทธรูปบาทเป็นที่สักการบูชาปรากฏต่อมาในประเทศนี้อีกหลายอย่าง สิ่งสำคัญเหล่านี้แสดงว่าพระพุทธศาสนาซึ่งแรกมาประดิษฐานในประเทศสยามเป็นลัทธิเถรวาทอย่างเช่นที่พระเจ้าอโศกมหาราชให้เที่ยวสั่งสอนยังนานาประเทศ จึงสันนิษฐานว่าพระพุทธศาสนาเห็นจะมาประดิษฐานในประเทศไทยตั้งแต่ก่อน พ.ศ.500 แลนับถือกันมั่นคงสืบมาแต่ครั้งนั้น ครั้นเมื่อเกิดมีประเพณีสร้างพระพุทธรูปขึ้นในอินเดีย พวกชาวอินเดียก็นำ

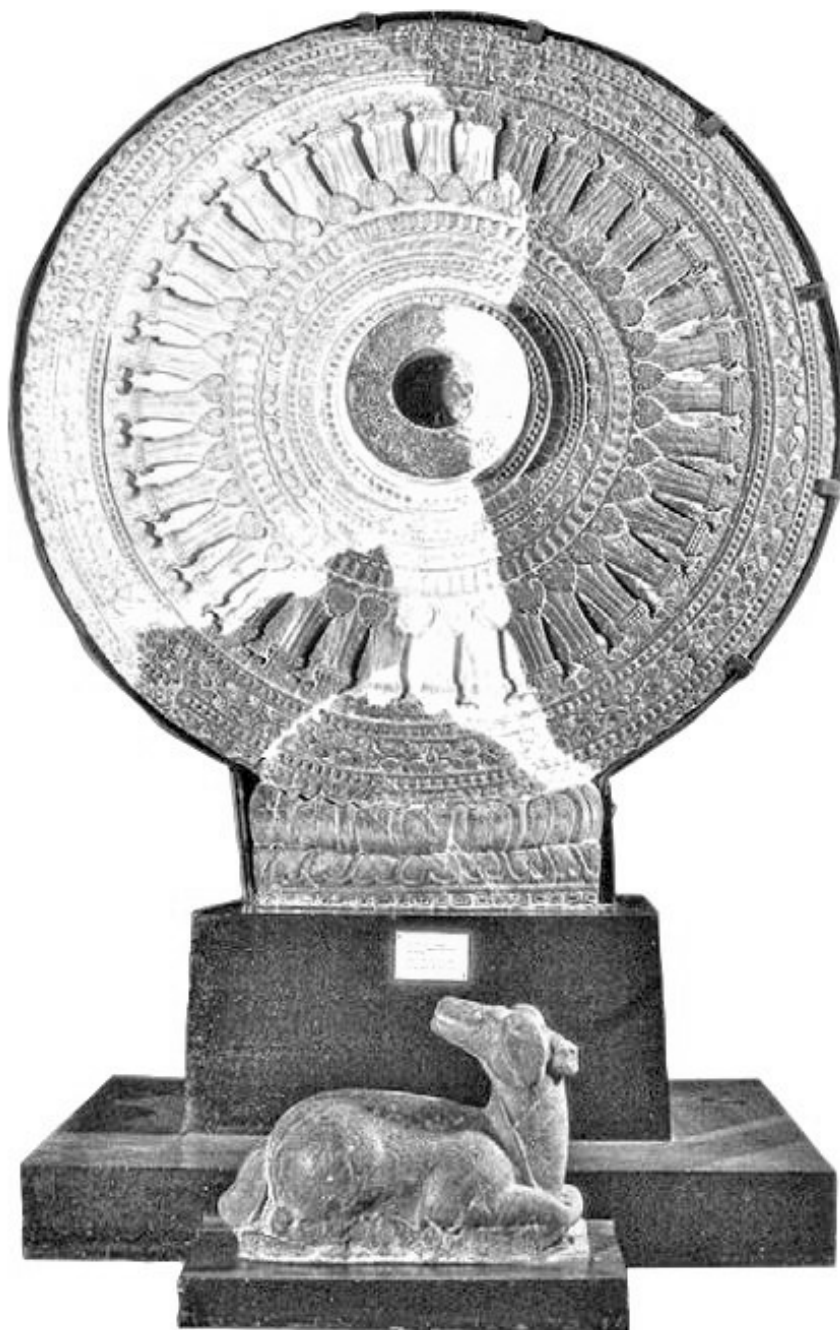
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายร่วมกับผู้ตามเสด็จที่ปราสาทหินพิมาย นครราชสีมา

แบบอย่างพระพุทธรูปมาสร้างขึ้นในประเทศไทย สยาม ข้อนี้สังเกตได้ด้วยลักษณะพระพุทธรูป ซึ่งเป็นชิ้นแรกมีขึ้นในประเทศนี้ เช่นพระพุทธรูปนั่งห้อยพระบาทอย่างนั่งเก้าอี้ เป็นต้น ทำตามแบบช่างวามครราชูครั้งสมัยราชวงศ์สุโขทัย ซึ่งรุ่งเรืองเมื่อราว พ.ศ.900 แบบอย่างที่กล่าวมานี้เป็นหลักฐานประกอบอีกอย่างหนึ่ง ว่าพวกชาวอินเดียที่แรกมาสอนพระพุทธศาสนา ยังประเทศสยามมาแต่มครราชู อนึ่ง ในสมัยนั้นดูเหมือนจะเป็นเวลากำลึงกรุงทวารวดีเจริญรุ่งเรืองมาก ด้วยโบราณวัตถุเช่นที่มีอยู่ในแขวงจังหวัดนครปฐมมีแพร่หลายตลอดไปจนแขวงจังหวัดราชบุรี² แลแขวงจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดลพบุรี แลจังหวัดนครราชสีมา ชวนให้เห็นว่าอาณาเขตทวารวดีแผ่ออกไปจนถึงมณฑลนครราชสีมาในสมัยนั้น

ยุคที่ 2 ลัทธิมหายาน

เมื่อเกิดลัทธิมหายานแพร่หลายในอินเดีย พวกชาวอินเดียก็พาลัทธิมหายานมาเที่ยวสอนตามประเทศเหล่านี้เหมือนเคยสอนศาสนามาแต่หนหลัง แต่มาสอนที่เกาะสุมาตราก่อน แล้วจึงเลยไปสอนที่เกาะชวา แลประเทศกัมพูชา บางทีจะมีชาวอินเดียอีกพวกหนึ่งมาจากมครราชูพาพระพุทธศาสนา ลัทธิมหายานมาเที่ยวสั่งสอนในประเทศพม่ามอญตลอดจนกรุงทวารวดี แต่หากจะมีใครมีใครเลื่อมใส จึงไม่ปรากฏเค้าเงื่อนว่าลัทธิมหายานได้มาเจริญแพร่หลายในชั้นนั้น

ครั้นเมื่อราว พ.ศ.1300 กษัตริย์ซึ่งครองกรุงศรีวิชัยในเกาะสุมาตรา มีอำนาจมาก แผ่อำนาจเขตมาถึงแหลมมลายู (ตั้งแต่มณฑลสุราษฎร์ลงไปจนมณฑลปัตตานี) พวกชาว

ศิลปกรรมจักรสมัยทวารวดี แสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกรุงเทพฯ

ศรีวิชัยนับถือพระพุทธศาสนาอย่างลัทธิมหายาน จึงนำลัทธินั้นมาสั่งสอนในเหล่าจังหวัดที่ได้ไว้ เป็นอาณาจักร ยังมีพุทธเจดีย์อย่างลัทธิมหายาน ที่พวกชาวศรีวิชัยมาสร้างไว้ปรากฏอยู่ เช่น พระมหาธาตุเมืองไชยา แลพระมหาธาตุเมือง นครศรีธรรมราชของค์เดิม³ กับทั้งพระพุทธรูป แลรูปพระโพธิสัตว์หล่อ แลพระพิมพ์ดินดิบ ซึ่งทำสอนไว้ในถ้ำแห่งละตั้งหมื่นตั้งแสน ยัง ขุดค้นหาได้จนทุกวันนี้ ตั้งแต่ถ้ำในเขตจังหวัด นครศรีธรรมราช จังหวัดตรัง แลจังหวัดพัทลุง ลงไปจนจังหวัดไทรบุรี จังหวัดปัตตานี ลักษณะ พระพุทธรูปแลรูปพระโพธิสัตว์ล้วนเป็นลัทธิ มหายาน แลทำแบบแผนเป็นอย่างเดียวกับ พระพุทธรูปแลรูปพระโพธิสัตว์ที่เกาะชวา ไม่ผิดเพี้ยน สันนิษฐานว่าพระพิมพ์ดินดิบนั้น เป็นของพวกสอนศาสนาสร้างทิ้งไว้ โดยหวังว่า ผู้ใดไปพบปะในอนาคตกาลจะได้เอาไปประกาศ แก่พวกพลเมืองให้เกิดมีศรัทธาเลื่อมใสใน พระศาสนา แต่ในสมัยนั้นลัทธิมหายานเห็นจะ เจริญอยู่เพียงในแหลมมลายู ฝ่ายเหนือขึ้นมา ยัง ถือลัทธิเถรวาท หรือซึ่งเรียกในภาษาสันสกฤตว่า ลัทธิ“สรวีระ”กันอยู่อย่างเดิม พระพุทธรูปหรือ รูปพระโพธิสัตว์แบบนั้นจึงมิได้แพร่หลายใน จังหวัดนครปฐม มีเรื่องราวปรากฏในศิลาจารึก ว่า ในสมัยราวเมื่อ พ.ศ.1550 มีกษัตริย์เชื้อสาย ชาวประเทศศรีวิชัยนั้นองค์ 1 ขึ้นมาแต่ เมืองนครศรีธรรมราช ได้มาครองเมืองลพบุรี แล้วราชบุตรของกษัตริย์องค์นั้นได้ไปครอง ประเทศกัมพูชา เป็นเหตุให้ประเทศสยามกับ ประเทศกัมพูชา รวมอยู่ในอำนาจราชวงศ์ อันเดียวกัน แล้วประเทศสยามเลยอยู่ในอำนาจ ของกษัตริย์กรุงกัมพูชาสืบมาอีกช้านาน ศาสนา กับทั้งวิชาช่างในประเทศกัมพูชาจึงแผ่มาถึง

ประเทศสยามตั้งแต่สมัยนี้ ในศิลาจารึกใน สมัยนั้น⁴กล่าวว่า ที่เมืองลพบุรีมีทั้งพระสงฆ์ นิกายสรวีระแลนิกายมหายาน สันนิษฐานว่า พระสงฆ์ นิกายสรวีระซึ่งเป็นนิกายเดิมที่มาจากมคธราชวงศ์มีผู้คนนับถือมากในประเทศสยาม ส่วนพระสงฆ์ นิกายมหายานเจริญรุ่งเรืองอยู่ใน ประเทศกัมพูชาก่อน(ข้อนี้พึงเห็นได้ด้วยบันดา ปราสาทหินในประเทศกัมพูชา ซึ่งสร้างเป็นวัดใน พระพุทธศาสนา สร้างตามคติมหายานแทบ ทั้งหมด) พึ่งมาเจริญรุ่งเรืองขึ้นในประเทศสยาม ตั้งแต่อยู่ในอำนาจราชวงศ์ประเทศกัมพูชา ถึง ศาสนาพราหมณ์ก็เห็นจะมาเจริญขึ้นในสยาม ประเทศตั้งแต่สมัยนี้ เพราะกษัตริย์ซึ่งปกครอง ประเทศกัมพูชาบางพระองค์ก็เลื่อมใสใน พระพุทธศาสนา บางพระองค์ก็เลื่อมใสใน ศาสนาพราหมณ์ แลบางพระองค์ก็เลื่อมใสด้วย กันทั้งสองศาสนา ดังปรากฏอยู่ในศิลาจารึกของ กษัตริย์นั้นๆ ยุคนี้เป็นสมัยที่ลัทธิมหายานมา เจริญรุ่งเรืองในประเทศสยาม แลเปลี่ยนใช้ภาษา สันสกฤตจารึกพระธรรมแทนภาษามคธ

ยุคที่ 3 ลัทธิหินยานอย่างภูกาม

เมื่อ พ.ศ.1600 พระเจ้าอนุรุธมหาราช กษัตริย์ซึ่งครองประเทศพม่า ตั้งราชธานีอยู่ ณ เมืองภูกาม เจริญอำนาจปราบปรามประเทศ ราชมัญไไว้ในอำนาจ แล้วขยายอาณาเขตเข้ามาถึง ประเทศลานนา(คือมณฑลภาคพายัพบัดนี้) ลง มาจนถึงเมืองลพบุรี⁵แลเมืองทวารวดี พระเจ้า อนุรุธเป็นพุทธศาสนูปถัมภก ให้สั่งสอนทำนุ บำรุงพระพุทธศาสนาไปด้วยกันกับแผ่อำนาจ แต่ถึงสมัยนี้ พระพุทธศาสนาที่ในอินเดีย เสื่อมทรามจนจะสูญอยู่แล้ว พวกชาวเมือง ภูกามเดิมรับพระพุทธศาสนา ลัทธิหินยานอย่าง

เถรวาทมาจากมคธรัฐเหมือนกับพวกชาวสยาม ครั้นต่อมาเมื่อห่างเหินกับอินเดียจึงเกิดเป็นลัทธิ หินยานอย่างเมืองกุฎาม เมื่อพวกชาวเมือง กุฎามมาใช้อำนาจปกครองประเทศสยามก็พา ลัทธินั้นมาสั่งสอนจนเจริญแพร่หลายทางฝ่าย เหนือ(คือมณฑลภาคพายัพบัดนี้) ข้อนี้พึงเห็นได้ ด้วยทางข้างฝ่ายเหนือหาจะมีรูปพระโพธิสัตว์อย่าง ลัทธิมหายานแพร่หลายเหมือนทางฝ่ายใต้ไม่ คงเป็นเพราะพวกชาวกุฎามเข้ามาปกครองเอง แต่ทางข้างเหนือซึ่งอยู่ใกล้ไปมาง่าย แต่ทางข้าง ใต้ให้พวกขอมคงปกครองเป็นประเทศราชขึ้น เมืองกุฎามอยู่ ณ เมืองลพบุรี การถือลัทธิ มหายานจึงยังคงถือกันอยู่ข้างใต้ต่อมา

ในยุคที่กล่าวนี้ประจวบสมัยชนชาติไทยลง มาสู่ประเทศสยาม เดิมชนชาติไทยมีอาณาเขต ของตนเป็นประเทศใหญ่โตอยู่ระหว่างประเทศ จีนกับประเทศทิเบต ครั้นพวกจีนมีอำนาจขึ้นก็ บุกรุกแดนไทยมาตั้งแต่ พ.ศ.400 สู้รบกันนาน เข้า ไทยทนกำลังเงินไม่ไหวต้องเสียบ้านเมือง ไปแก่จีนโดยอันดับมา จึงมีพวกไทยที่ไม่ยอมอยู่ ในอำนาจจีนพากันอพยพมาหาบ้านเมืองอยู่ใหม่ ทางฝ่ายตะวันตก บางพวกไปตั้งบ้านเมืองทาง ลำน้ำสลวินได้ชื่อว่าไทยใหญ่ แต่ชาวต่างประเทศมักเรียกว่าเงี้ยวหรือฉาน^๖ ในบัดนี้ บาง พวกลงมาตั้งบ้านเมืองทางลำน้ำแควแล้วลำน้ำโขง แล้วเลยลงมาถึงลำแม่น้ำเจ้าพระยา พวกนี้ได้ ชื่อว่าไทยน้อย ชาวต่างประเทศเรียกกันว่าผู้ไทย บ้าง ลื้อบ้าง เขินบ้าง เรียกกันว่าลาว(เช่นชาว เมืองหลวงพระบาง เวียงจันทน์ แลชาวมณฑล ภาคพายัพ มณฑลอุดร ร้อยเอ็จ แลอุบล) เพราะ สำคัญผิดว่าเป็นพวกลาวเดิมบ้าง เรียกกันว่า สยามิศบ้าง เมื่อพวกไทยแรกลงมายังประเทศ สยามนั้น อพยพมาพวกละน้อยๆ มาตั้งภูมิลำเนา

อยู่ที่ไหนก็ยอมอยู่ในบังคับบัญชาของชนชาติ ซึ่งปกครองประเทศนั้น แล้วมีไทยพวกอื่นตาม กันลงมา จำนวนชนชาติไทยมากขึ้นโดยลำดับ ครั้นจำเนียรกาลนานมาก็เกิดเชื้อสายเป็น ราชภูมพลเมืองนั้นๆ แลได้เป็นมูลนายปกครอง กันเอง จนมีกำลังตั้งเป็นอิสระได้ในแคว้นแคว้น สิบสองเจ้าไทยใกล้เคียงแดนตั้งเกียก่อน แล้วรุกแดน ขอมลงมาตั้งเป็นอิสระ ณ ประเทศลานนา คือ มณฑลภาคพายัพทุกวันนี้ แลประเทศลานช้าง คือเมืองหลวงพระบาง แลเมืองเวียงจันทน์ แล้ว จึงลงมาตั้งเมืองสุโขทัยเป็นราชธานี มีอำนาจ ปกครองตลอดสยามประเทศเมื่อ พ.ศ.ใกล้เคียงถึง 1800

ในสมัยเมื่อพระเจ้าอนรุทธมหาราชเมือง กุฎามมาได้ปกครองประเทศสยามนั้น มีชนชาติ ไทยอยู่ในแคว้นแล่นานาแลลานช้างมากกว่า ข้างใต้ พวกไทยนับถือพระพุทธศาสนาอยู่แล้วก็ รับถือสาสนาลัทธิหินยานตามแบบแผนเมือง กุฎามมาแต่ครั้งนั้น ครั้นเมื่อล่วงสมัยพระเจ้า อนรุทธมหาราช อำนาจเมืองกุฎามเสื่อมลง พวก ไทยก็มีอำนาจขึ้นในประเทศสยามเป็นลำดับมา ถึงสมัยนี้ในแดนสยามทางข้างใต้พวกขอมกับ พวกลาวได้สมพงศ์ปะปนกันมาช้านาน พวกลาว หย่อนอริยธรรมกว่าพวกขอมก็กลายเป็นขอม โดยมาก ยังคงเป็นลาวอยู่อย่างเดิมแต่พวกซึ่ง อยู่ตามบ้านป่าเมืองดอน ครั้นชนชาติไทยลงมา อยู่ในประเทศสยามทางข้างเหนือมากขึ้น พวก ลาวหย่อนอริยธรรมกว่าไทยก็กลายเป็นไทย อีกส่วนหนึ่ง จึงเป็นเหตุให้ชนชาติลาวลดน้อย ลงเป็นอันดับมา จนเหลืออยู่แต่เป็นชาวป่าซึ่ง พวกไทยข้างเหนือเรียกว่า“ลัวะ” พวกไทยข้าง ใต้เรียกว่า“ละว้า” อยู่เป็นแห่งๆ ทุกวันนี้ก็ยังมี แทบทั่วทุกมณฑลในประเทศสยาม เมื่อไทยแผ่

อาณาจักรลงมาถึงเมืองสุโขทัย ซึ่งพวก
ขอมได้ขึ้นไปตั้งอยู่ช้านาน ได้นำลัทธิพระพุทธ
ศาสนาอย่างมหายาน แลลัทธิศาสนาพราหมณ์
ตลอดจนการใช้อักษรแลภาษาขอมขึ้นไป
ประดิษฐานไว้ ไทยมาได้ปกครองพลเมืองซึ่ง
นิยมประเพณีขนบธรรมเนียมอย่างขอมอยู่โดย
มาก แต่วิสัยไทยรู้จักเลือก เห็นขนบธรรมเนียม
ของชาวต่างประเทศอย่างใดดี ถ้าแลมิได้ฝ่าฝืน
ต่อประโยชน์ของตนก็มักประพฤติตามหรือแก้ไข

ให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น ดังแก้อักษรขอมเป็น
อักษรไทยเป็นต้น อาศรัยเหตุนี้พวกไทยที่ลงมา
อยู่ข้างใต้ ตั้งแต่สุโขทัยลงมาจึงรับถือลัทธิบาง
อย่างในศาสนาแลขนบธรรมเนียม ตลอดจนใช้
ภาษาแลศาสตราคมซึ่งได้มาจากขอมผิดกับพวก
ไทยที่ตั้งอยู่ทางอาณาจักรล้านนาแลล้านช้างด้วย
ประการนี้

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

¹นามนี้ปรากฏอยู่ในจดหมายเหตุจีนแต่โบราณ

²ที่จังหวัดราชบุรีมีพระพุทธรูปจำหลักไว้ในถ้ำฤๅษีที่เขา มีอักษรอินเดียจารึกบอกไว้ว่า ฤๅษีชื่อสมาธิคุปตะ เป็นผู้สร้าง

³พระมหาธาตุที่ปรากฏอยู่บัดนี้ พวกถือลัทธิลังกาวงศ์สร้างต่อขึ้นหลังมา พระมหาธาตุองค์เดิมอยู่ข้างใน ได้ขุดพบเมื่อปฏิสังขรณ์
พระมหาธาตุในรัชกาลที่ 5

⁴จารึกหลักที่ 19 อยู่ในหอพระสมุดสำหรับพระนคร

⁵มีเรื่องราวอยู่ในพงศาวดารเหนือ แลตำนานโยนก

⁶มีผู้สันนิษฐาน

Monuments of the Buddha in Siam(#1)

Prince Damrong Rajanubhab

Translated to English : Sulak Sivaraksa and A.B. Griswold

Part One

Buddhism in Siam

How long ago was Buddhism introduced into Siam? Some believe it was introduced when the Emperor Asoka sent missionaries to various country¹ ; others believe it was introduced much later.

From archaeological remains and historical evidence it is clear that Buddhism was established in Siam when the Lao (or Lawa) had their capital at Nagara Pathama, which was then known as Dvaravati², Buddhist monument such as the Pathamacetiya are the main evidence for this, while the monuments of various styles elsewhere in Siam show that different schools of Buddhism were introduced later. Four periods may be considered.

First period: the Theravada school of the Hinayana³

The Buddhism was established in Siam when Nagara Pathama was the capital may be deduced from the archaeological remains found at the Pathamacetiya there. These include stone Wheels of the doctrine of the sort

made in India for worship before images of the Buddha came into existence, and the language of the religious inscriptions is Pali. There are also traces of other religious practices which preceded the introduction of images of the Buddha, such as making copied of the Buddha's throne and of his Footprints as objects of worship. All these show that the Buddhism which was first established in Siam was of the Theravada school, not unlike that which was propagated in various country by command of the Emperor Asoka. We may conclude that Buddhism was introduced into Siam before 500 B.E.⁴ and has flourished here ever since.

Later on when the Indians began making images of the Buddha they introduced their style of images into Siam. Some of the earliest types of image found in this country, such as those of the Buddha seated in the 'European' fashion, are modeled after those made in Magadha in Northern India around 900 B.E. (about 450 A.D.) when the Gupta dynasty was at its height, which is further evidence that the Indians who first preached Buddhism in Siam came from Magadha. At that time

Prince Damrong Rajanubhab (sitting topmost) while surveying at the stone Prasadas of Phimai, Nakhon Rajasima

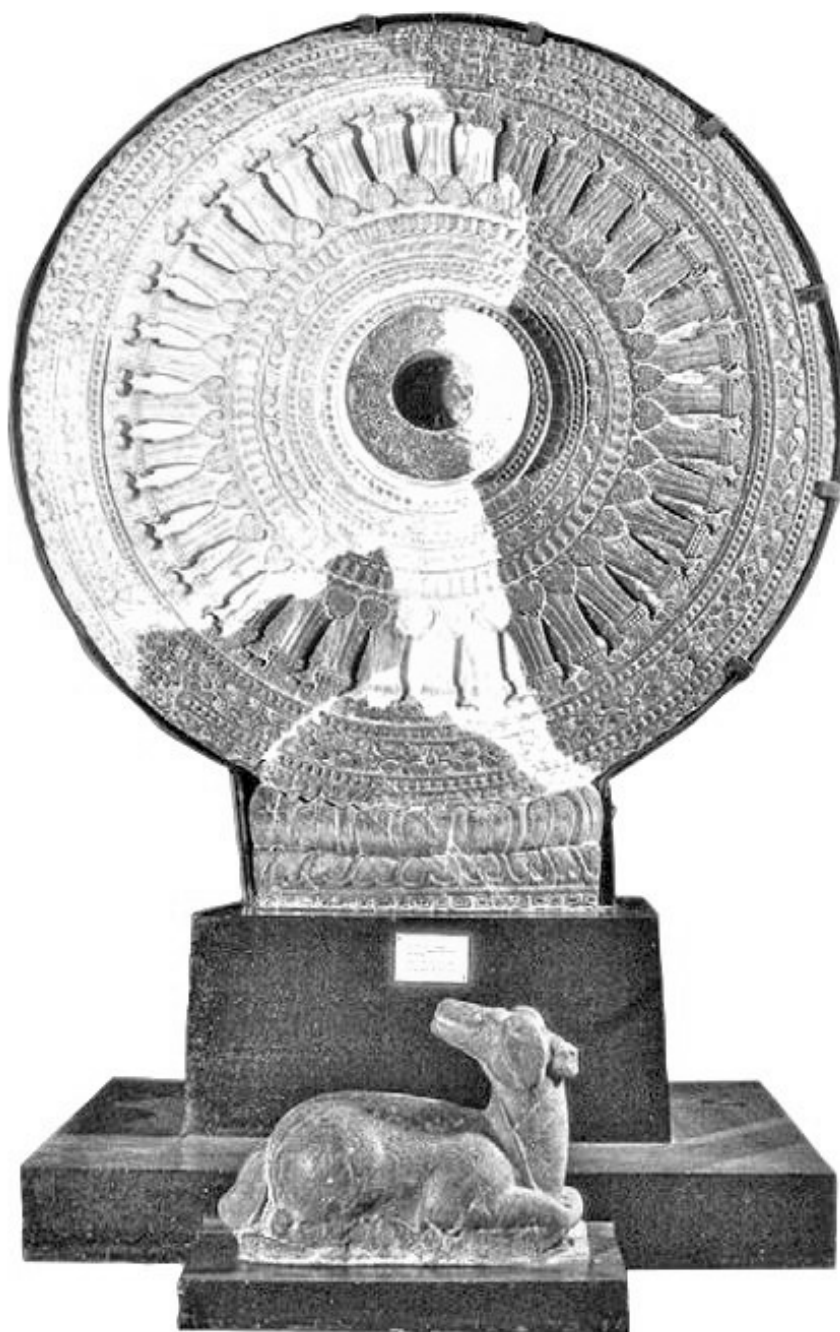
it appears that the kingdom of Dvaravati was at the height of its power. Antiquities like those found at Nagara Pathama have also been discovered in the provinces of Rajapuri, Subarnapuri, Labapuri (Lopburi), and Nagara Rajasima (Korat). It is possible that the kingdom of Dvaravati extended as far as Nagara Rajasima.

Second period: the Mahayana school

When the Mahayana became widespread in India, the Indians propagated it in the countries of this area, just as they had done before with the Theravada. First they introduced it in Sumatra, then in Java and Cambodia. There may have been another group of Indians from Magadha who tried to propagate the

Mahayana in Burma and among the Mons all the way to Dvaravati, but the teaching was not accepted by these peoples. There is no evidence of its diffusion among them at that time⁵.

Around B.E. 1300 (say 750 A.D.) a powerful of King Srivijaya in Sumatra extended his dominion over the Malay Peninsular (from Surastradhani right down to Pattani). The Srivijayans, being adherents of the Mahayana, taught their faith in the provinces which they occupied. Mahayana Buddhist monuments built there by the Srivijayans still exist, such as the Mahadhatu (Great Relic) at Jaiya and the original Mahadhatu at Nagara Sridharmaraja⁶. There are bronze images of the Buddha and of Bodhisattvas, much like

Stone Wheel of the Doctrine, Dvaravati period, National Museum, Bangkok

the Mahayana statues in Java; and votive tablets of unfired clay, hidden in such places as caves, can still be found in great numbers in the provinces of Nagara Sri Dharmaraja, Trang and Pattalung. It may be surmised that the votive tablets were made by missionaries and hidden in the hope that persons who discovered them in the future might be attracted to the faith and propagate it to others⁷.

Though the Mahayana flourished in the Malay Peninsular at that period, it did not spread to the area farther north⁸, which continued to adhere to the Theravada, or the Sthavira school as it is called in Sanskrit. Image of the Buddha and the Bodhisattvas made in the Mahayana style did not spread to Nagara Pathama⁹.

It appears from stone inscriptions that around B.E. 1550 (say 1000 A.D.), a king belonging to the dynasty of Srivijaya came from Nagara Sri Dharmaraja and made himself ruler of Labapuri. His son became ruler of Cambodia, so Siam and Cambodia fell under the sway of the same dynasty¹⁰. From then on Siam was ruled by the kings of Cambodia for long periods, during which Khmer religion and art exerted a strong influence on Siam.

A stone inscription of the period¹¹ shows that there were monks of both the Sthavira and the Mahayana sects at Labapuri at the same time. It may be surmised that the Sthavira sect, which had been introduced from Magadha first, was highly venerated in Siam. As for the Mahayana, it was already flourishing in Cambodia. (This may be seen from the

stone Prasadas of Cambodia, for those that were built for Buddhist monasteries and nearly all of Mahayanatype.) Only when Siam came under the power of the Cambodian king did the Mahayana spread its influence over this country. As for the Brahmanical religions, it may be assumed they began to flourish in Siam at same period¹². This came about because some rulers of Cambodia were adherents of Brahmanism, and some were adherents of both, as appears from their inscriptions. This is the period when the Mahayana reached its greatest prosperity in Siam, and Sanskrit supplanted Pali in the religious inscriptions.

Third period: the Hinayana of Pagan

In B.E. 1600 (1057 A.D.) King Anuruddha of Burma, whose capital was at Pagan, conquered Ramannadesa¹³ and extended his authority over Lan Na (our northwestern provinces) and all the way to Labapuri and Dvaravati¹⁴. Anuruddha, a staunch supporter of the Buddhist religion, established it wherever he established his authority.

By this time Buddhism in India was almost extinct¹⁵. Like the people of Siam, the people of Pagan had first received the Theravada form of the Hinayana from Magadha; but later on, when they lost contact with India, they developed their own form Hinayana¹⁶. This was the form of Buddhism that Anuruddha implanted in Northern Siam when he conquered it¹⁷. There are no images of Bodhisattvas there such as we find in the south; that

may be because the Burmese exercised direct rule over the north, which was easily accessible from Pagan, whereas the south was ruled from Labapuri by the Khmers as vassals of Pagan¹⁸. That may be why the Mahayana remained active in the south.

By this time the Tai were moving into Siam. Originally they had had a large and strong country of their own, located between China and Tibet¹⁹. Beginning around B.E. 400 (say 150 B.C.) their land was subjected to a series of invasions by the Chinese, whose power was increasing. A long struggle followed, during which the Tai lost more and more of their territory until finally they had none left. Those of them who were unwilling to submit to Chinese domination emigrated in order to found new states elsewhere. Some settled along the Salween River and got the name Tai Yai ('Great Tai'); their descendants are now known as Ngio or Shan²⁰. Others settled along the Rivers Te and Me Kong, or went farther south and settled in the valley of the Me-nam Jao Praya. These peoples are collectively called Tai Noi ('Lesser Tai'). Some of them are known as Pu Tai, some as Lu, some as Kon; some of them (such as the people of Luang Pra Bang, Vieng Jan, the northwest provinces of Siam, and the provinces of Udon, Roi-et and Ubon) are mistakenly known as Lao because they are confused with the ancient Lao; and some are known as Siamese.

When the Tai first came into Siam they traveled in small groups. Whenever

they settled they submitted to the authority of the peoples who ruled the place. Others followed them, and the Tai population gradually increased. In the course of time some groups achieved self-government and finally became strong enough to set up independent states (one of the first of these was the Sip-song Jao Tai near the border of Tongking). They invaded Khmer territory and founded independent states in Lan Na²¹, where our northwest provinces are now located, and in Lan Chang, i.e. Luang Pra Bang and Vieng Jan. Then they went farther south and founded a kingdom with its capital at Sukhodaya, which shortly before B.E. 1800 (say 1250 A.D.) gained control of the whole of Siam²².

When King Anuruddha of Pagan ruled over Saim²³ there was a much larger population of Tai in Lan Na and Lan Chang than farther south. As the Tai were already Buddhist²⁴ they easily adopted the Hinayana in the form practiced at Pagan²⁵. After the reign of Anuruddha, the power of Pagan declined, while that of the Tai in Siam increased²⁶. By this time, in the south of Siam the Khmer had long been intermarrying with the Lao. The Lao were less advanced than the Khmer, so for the most part they allowed themselves to be assimilated by them; only those Lao who lived in the forests and hills continued their old way of life. When the Tai population living in Northern Siam increased in numbers, a part of the Lao people living there, being less advanced than the Tai, were assimilated

by them. The Lao therefore declined more and more until finally the only ones left were scattered populations living in the forest, whom the Tai of the north called Lawa (ละว้า) and the Tai of the south call Lawa (ละว้า). Even now they can still be found in nearly every province of Siam²⁷.

When the Tai became rulers of Sukhodaya, which had been founded by the Khmer long before, both Mahayana Buddhism and the Brahmanical religions were already established there, as well as the use of Khmer language and script. Thus the peoples who now came under control of the Tai were for the most part attached to Khmer civilization and cus-

toms. The Tai knew how to pick and choose. When they saw some good feature in the culture of other peoples, if it was not in conflict with their own interests, they did not hesitate to borrow it and adapt it to their own requirements. For example they took a Khmer script and adapted it to produce one that would be suitable for the Tai language. In the same way the Tai who settled at Sukhodaya and farther south-in contrast to those who settled in Lan Na and Lan Chang – took over certain religious and cultural practices from the Khmer, including some of their linguistic and intellectual habits.

(to be continued)

¹King Asoka of India reigned in the third century B.C. (A.B.G.)

²It is now believed that these people were Mon, nor Lao or Lawa; at least the vernacular inscriptions found at Nagara Pathama and other Dvaravati sites are in Mon. (S.D.) Nagara Pathama has yielded a greater quantity of antiquities of Dvaravati style than any site, but there is no means of knowing whether or not it was the capital of Dvaravati. Drawing political conclusions from art styles is sometimes hazardous. (A.B.G.)

³The Theravada or 'Doctrine of the Elders' is the form of Buddhism that uses Pali as its sacred language and tries to adhere as closely as possible to teachings of the Buddha preserved in that language. The Mahayana or 'Greater Vehicle' is the name of a much expanded form of Buddhism that arose in Northern India some four or five centuries after the Buddha's death; it used the Sanskrit language, gave more importance to ideas of divinity and ritual introduced from the Brahmanical religions, and invented new doctrine freely. The adherents of this sect used the term Hinayana ('Lesser Vehicle' or 'Inferior Vehicle') to describe the Theravada. 'Hinayana' also includes a few sects, such as the Sarvastivada, whose doctrine, preached in Sanskrit, was mainly the same as the Theravada but influenced to a minor extent by the Mahayana. (A.B.G.)

⁴The argument that Buddhism was introduced into Siam in the first century B.C. needs to be qualified. None of the stone Wheels of the Doctrine or other 'aniconic' symbols that have actually been discovered in Siam date from any earlier than the 6th century A.D., as we know from the style of their floral and other patterns, and many of them are a good deal later. (One of the Wheels dates from the 9th century.) Nevertheless it is possible that they are copies, at one or more removes, of much older objects that no longer survive. If so they may be evidence, though not conclusive evidence, that Buddhism was first brought to Siam in very early times. Not a single example of Dvaravati art can be dated earlier than the 6th century A.D., though a few much older pieces of Buddhist art, made in India or Ceylon, have been found in Siam. (A.B.G.)

⁵Since 1926, when Prine Damrong's book was first published, a number of images of the Bodhisattva Avalokitesvara of Dvaravati style have been discovered, which show that the Mahayana had at least some adherents in the Dvaravati area around the 8th or 9th century; and there is ample evidence that it had adherents at Pagan in Burma from the 11st to the 13rd, though both places were predominantly Theravadin. (A.B.G.)

⁶The present Mahadhatu at Nagara Sri Dharmaraja was built by members of the Ceylon sect. The original one is hidden inside, as was discovered when the monument was restored in the Fifth Reign. (D.R.)

⁷The author later learned from an English colonel that votive tablets are still made of unfired clay in Tibet. He concluded that this practice was in accordance with Mahayana tradition, i.e. that after cremation the ashes and bones of a senior monk would be powdered and mixed with clay in order to make votive tablets stamped with figures of the Buddha or the Bodhisattvas, for the benefit of the deceased in the world to come. As his relics had already been cremated, the votive tablets were not fired. The author then abandoned his original surmise that the votive tablets were made to spread the Doctrine. (S.D.)

⁸cf. above, note 5.

⁹It is often difficult to tell whether an image of the Buddha was made for the Theravada or the Mahayana, and the same is true of images of Bodhisattava Maitreya. On the other hand images of the great mythical Bodhisattavas, such as Avalokitesvara (Lokesvara) and Manjusri, are specifically associated with the Mahayana. (A.B.G.)

¹⁰Only a part of the evidence for this hypothesis is epigraphic; the rest is best on deductions from chronicles. See Coedes, *Les Etats hindouises d'Indochine et d'Indonesie*. Paris, 1964, pp. 247-253. For a more up-to-date interpretation of the evidence, see Coedes, *Inscriptions du Cambodge*, Vol. VII, Paris, 1964, pp. 164-189, especially pp. 166-172. (A.B.G.)

¹¹Inscription XIX. The text, which is in Khmer, bears three dates, the last of which is partly illegible. The first corresponds to 1022 A.D., the second to 1025 A.D., both in the reign of Suryavarman I. See Coedes, *Recueil des inscriptions du Siam, deuxième partie, deuxième édition*, Bangkok, n.d. (B.E. 2504), p. 10 f. (A.B.G.)

¹²A number of statues of Brahmanical gods of Dvaravati style or of styles contemporary with Dvaravati are known (A.B.G.)

¹³For a more up-to-date account of Anuradha's conquests, see G.H. Luce, *Old Burma. Ascona and Locust Valley*, 1969, Vol. I. Chapter II. This Monarch's name is variously written Aniruddha, Anohrata, Anawrahta, etc. Ramanadesa is the Mon country in lower Burma. (A.B.G.)

¹⁴The author cites no evidence for his statement that Anuruddha conquered Lan Na and Dvaravati. For his statement that Anuruddha conquered Labapuri he cites the *History of the North* (พงศาวดารเหนือ), composed in 1807, and the *Yonaka History* (ตำนานโยนก), published in 1907. Apparently the entry in the former that he has in mind is พระราชพงศาวดารเหนือ, ฉบับหอสมุดแห่งชาติ, สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, Bangkok, B.E. 2506, p. 38 f. (translated by Norton in *Legendes sur le Siam et le Cambodge*, Bangkok, 1939, p. 53 f.), which is the basis of the one in the *Yonaka History* (เรื่องพงศาวดารโยนก, Bangkok, R.S. 126, p. 77; translate by Norton in *Annales du Siam, premiere partie*, Paris, 1926, p.206). In C.S. 220 (858 A.D.), according to the account in the *History of the North*, King Anoradhamancho (อโนรธามังช่อ) of Sodom (Thaton) advanced with his army to attack Lavo (Labapuri), but changed his mind when the King of Lavo presented one of his wives to him; and the son born to this lady and Anoradhamancho fought an elephant duel against the son of the King and Queen of Lavo in C.S. 431 (1069 A.D.). He must have been over 200 years old at the time. In fact the account of the elephant duel seems to be a garbled version of the elephant duel between Naresvara of Siam and Uparaja of Hansavati in C.S. 954 (1592 A.D.). Such oddities, which are not rare in the *History of the North*, make us question its value as an historical source. The author of the *Yonaka History* (loc. cit.) nevertheless seem to take the account seriously, but reads the date C.S. 220 as C.S. 395 (1033 A.D.), and identifies Anoradhamancho of Thaton with a ruler name Anoruddha or Anoraddhamenso (อโนรธามังโส) who is mentioned in the *Mon Annals*, apparently the *Anawrahtaminsaw* who, according to Harvey, was ruler of the Arakan in 1406 A.D. (Harvey, *History of Burma*, London, 1925, pp. 87, 91). At the same time the author of the *Yonaka History* identifies both Anoradhamancho of Thaton and Anoradhamenso of Arakan with Anuruddha of Pagan (who, according to Professor G.H. Luce, probably reigned from 1044 to 1077 A.D.). Professor Luce tells me that there is no epigraphic evidence that Anuruddha or any other king of Pagan ever conquered any territory east of the Salween. It is odd that the Siamese believe Anuruddha conquered a large part of Siam while the Burmese do not. (A.B.G.)

¹⁵The Theravada was almost extinct in northern India at this time, but was still flourishing in South India. The Mahayana enjoyed great favor in Bengal and Bihar in North India under the Pala dynasty (18th-12th century A.D. A.B.G.)

¹⁶At Pagan, in fact, Anuruddha had first to reduce the power of the Tantric sect which probably originated at the University of Nalanda or one of the other center of Mahayana in Bengal. After that he was able to implant the Mon form of the Theravada at Pagan. (S.D.)

¹⁷It now appears that Anuruddha was anecumenical Buddhist, sympathetic to all of Buddhism. Many of the votive tablets he made have inscriptions in Sanskrit, and bear figures of the Bodhisattva Lokanatha (Avarokitesvara). See Luce, *Old Burma*, pp. 15-18. Others of his votive tables bear inscriptions in Pali, but Theravada Buddhism seems

to have been very imperfectly known to him, being based chiefly on his acquaintance with a certain number of Jatakas gained after his conquest of Thaton. It was only in the reign of his second successor Kyanzittha (1804-1113) that Theravada Buddhism became predominant at Pagan; see Luce, *Old Burma*, Chapter IV. If Anuruddha conquered Northern Siam, which he almost certainly did not (see note 14), it seems unlikely he would have planted Theravada Buddhism there, where at the time it was already much better known than at Pagan. As the kingdom of Haripunjaya (Lumpun) was an offshoot of Dvaravati, there is every reason to believe that the Mon form of the Theravada was implanted there around the 8th century when the kingdom was founded, and we know from inscriptions at Lampun that it was still flourishing there in the early 13th. (A.B.G.)

¹⁸More research is needed to discover how much of Siam, if any, was conquered by Anuruddha. (S.D.)

¹⁹The theory that the Tai of Siam came from Yun-nan can no longer be taken seriously. See F. W. Mote, 'Problems of Thai Prehistory', *Social Science Review*, Vol. II, No. 2. In writing about the supposed Tai kingdom between China and Tibet, the author was misled by 19th-century European Sinologists who translated the Chinese histories of the kingdom of the Nan-chao. On the basis of very flimsy evidence these scholars concluded that Nan-chao was a Tai kingdom (see Mote, *op. cit.*). It now seems pretty certain that the predominant race in Nan-chao were a Tibeto-Burman people who spoke a language akin to Lolo, and were therefore probably the ancestors of the Lolo who still form a considerable proportion of the population of Yun-nan; if there were any Tai in Nan-chao when it was an independent kingdom, they played an insignificant part in its affairs. More recent studies suggest that the principal homeland of the Tai before the beginning of the Christian Era was in the region of the present Chinese provinces of Kwangtung, Kwangsi and Kweichow, where there is still a large Tai-speaking population. At that period the Tai very likely had city-states and principalities of their own there. Various groups of these Tai later moved into Tongking. Some of them remained there, and the present-day Tai of Tongking are presumably their descendants. Other groups eventually went farther west and settled in Laos. As Prince Damrong observes further on, the Tai of Laos were probably the ancestors of the Tai of Sukhodaya. (A.B.G.)

²⁰As the author remarks in a footnote, it has been suggested that Shan and Syam (Siam) are the same word. This identification now seems fairly sure. (A.B.G.)

²¹This statement seems to be based on the belief which was prevalent in the early 20th century that the kingdom of Haripunjaya (Lampun) was ruled by the Khmer. We now know it was an offshoot of Dvaravati, and it was ruled by a Mon dynasty, several of whose inscriptions in Pali and Mon of the 11th (?) to 13th century still survive. (A.B.G.)

²²This statement needs qualification. Sukhodaya became an independent kingdom at an unknown date, very likely a little before 1250 A.D., but remained quite a small state for several decades. King Ram Khamheng (r. 1279?-1298) expanded it enormously, until the end of his reign he controlled a large part of Siam, as well as the Malay Peninsula, Lower Burma and parts of Laos. But he did not conquer Lan Na, with which he had an alliance; he probably did not conquer Lavo (Labapuri); and it is unlikely that he controlled more than a small part of North-eastern Siam. (A.B.G.)

²³cf. above, notes 14, 17.

²⁴The author's statement seems to be based on the belief that the Tai came from Nan-chao (see above, note 19); and as we know from the Chinese accounts the rulers of Nan-chao professed the Mahayana. There is no evidence that any substantial number of Tai were Buddhists before the 13th century A.D. Even today many of the Tai of Laos are not Buddhists but animists. The same is true of most of the Tai of Tongking, Kweichow, Kwanghsi and Kwangtung. (A.B.G.)

²⁵They almost certainly did not adopt it from Pagan (see note 17). It seems more likely they adopted it from Haripunjaya. Even as late as 1345 A.D. Prince Lidaiya (the future Mahadhammaraja I of Sukhodaya), in the introduction to his famous work *Traibhumikatha*, acknowledges his indebtedness to a monk from Haripunjaya for help in composing it. (A.B.G.)

²⁶The decline in the power of Pagan after Anuruddha's death was brief; his second successor, Kyanzittha, was the real consolidator of the kingdom. The author, however, may have been thinking of a considerably later period, in the second half of the 13th century A.D., when the kingdom of Pagan collapsed. (A.B.G.)

²⁷It is not clear what people the author means by the 'Lao' (ລາວ), some of whom became assimilated by the Khmer and some by the Tai, while others became the ancestors of the modern Lawa and Lawa. Presumably they were the ancient Lao (ລາວ) he mentions two paragraphs earlier, with whom the Pu Tai, the Lu, the Kon, and the people of Luang Pra Bang, Veing Jan and the northeastern provinces of Siam were confused, with the result that these Tai became mistakenly known as Lao (ລາວ). (A.B.G.) The Lawa or Lawa discussed here must be the people of Indonesian race who had migrated to Indochina in the neolithic period. They were not Mon, nor did they use the Mon language of the Dvaravati kingdom. (S.D.)

ภูเก็ตสู่นครปฐม

กองบรรณาธิการ

พระอาจารย์จรรย์
อนงคโณ

ส่วนหนึ่งของเต็นท์พระจัดเตรียมถวายที่ศาลาปฏิบัติ
ธรรม พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

สงฆ์หมู่ใหญ่แห่งสำนักปฏิบัติธรรมอุททยานธรรม
ดงยาง จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้ดำเนินโครงการ
จาริกธุดงค์เผยแผ่ธรรมไปยังจังหวัดต่างๆ
ต่อเนื่องมานานนับสิบปี กว่าสิบครั้ง โดยใน
ปี 2563-2564 พระอาจารย์จรรย์ อนงคโณ
ประธานสงฆ์ ได้นำหมู่สงฆ์สำนัก พร้อมทั้งสงฆ์
จากวัดต่างๆ ที่ทยอยล่องหน้ามารวมกันที่จังหวัด
ภูเก็ต (ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563) เข้า
พำนักปฏิบัติกิจ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด
ช่วงวันที่ 20 ถึง 22 พฤศจิกายน 2563 เพื่อการ
จาริกไปยังพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
จุดหมายปลายทางโครงการประจำปีนี้ในวันที่
17 มกราคม 2564

ในการนี้ มูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรีทธา
๔๕ ผู้ประสานงานในจังหวัดภูเก็ตได้จัดเตรียม
สถานที่พัก สถานที่ปฏิบัติธรรม และร่วมอุปฐาก
รองรับคณะ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด
รวมทั้งประสานคณะสงฆ์ หน่วยงานท้องถิ่น
ภาคประชาสังคม และพุทธศาสนิกชน ให้ได้มา
ร่วมทำบุญตักบาตร ฟังพระธรรมเทศนา
และร่วมงานผ้าป่าสามัคคีที่พระอาจารย์จรรย์
อนงคโณ เมตตาอารีให้จัดขึ้นเพื่ออนุเคราะห์
โครงการพระใหญ่เมืองภูเก็ต นอกจากนั้น
ผู้บริหารมูลนิธิฯ และพนักงานจำนวนหนึ่งยัง
ติดตามร่วมขบวนจาริกธุดงค์ พร้อมกับจัด
รถบรรทุกสิ่งของจำเป็นของขบวนติดตามไป

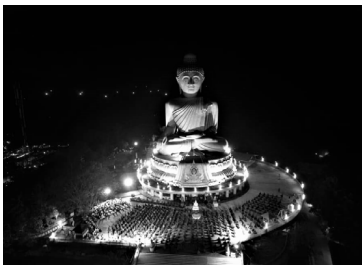
หน้ากากผ้าสำรอง
เพื่อพระอาทิตย์ขึ้น

อาราธนาสงฆ์บิณฑบาต ณ ลานหน้า
บันไดแก้ว บันไดเงิน บันไดทอง เช้าวันที่
21 พฤศจิกายน 2563

พระอาจารย์จรรย์ อนนฺตโกณ นำพุทธบริษัท
เจริญพระพุทธมนต์ในพิธีทอดผ้าป่า
สามัคคี ณ ลานเวียนเทียน เช้าวันที่ 22
พฤศจิกายน 2563

หมู่สงฆ์พุทธอุทยานฯ ร่วมเจริญ
พระพุทธมนต์กับหมู่สงฆ์ในโครงการฯ
คืนวันที่ 22 พฤศจิกายน 2563

วัดสี่ลุ่มาราม(วัดใหม่หลวงปู่สุภา)
ตำบลคลอง จัดพิธีตักบาตรหมู่สงฆ์
ในโครงการฯ เมื่อวันที่ 23
พฤศจิกายน 2563

ประธานมูลนิธิฯ ร่วมขบวนจาริก
ออกจากภูเก็

สุพร และมุกดา วนิชกุล ถ่าย
ภาพร่วมกับสงฆ์ในขบวน
ที่สะพาน อบต. ร่อนทอง
ประจวบคีรีขันธ์

คณะมูลนิธิฯ มอบน้ำยาฆ่าเชื้อแก่หมู่สงฆ์ ณ
วัดทางสาย อ.บางสะพาน ประจวบคีรีขันธ์
วันที่ 28 พฤศจิกายน 2563 ก่อนเดินทาง
กลับภูเก็

สงเคราะห์จนถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในวันที่
28 ธันวาคม 2563

ทั้งนี้ พระอาจารย์จรรย์ อนนฺตโกณ ได้แจ้ง
ยุติโครงการขณการจาริกถึงวัดทางสาย อำเภ
บางสะพาน ประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ 27
ธันวาคม อันเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 โดย

รุ่งขึ้นวันที่ 28 พระเทพสิทธิวิมล เจ้าคณะจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ได้เมตตาให้โอวาทแด่หมู่
พระสงฆ์ในโครงการและพุทธศาสนิกชนที่มา
ทำบุญตักบาตร และร่วมส่งหมู่สงฆ์เดินทาง
โดยรถบัสกลับสู่อุทยานธรรมดงยาง จังหวัด
ศรีสะเกษ

Phuket to Nakhon Pathom

Editorial

Phra Ajahn
Charan
Anangkhamo

Part of the tents being prepared for the offerings, at the Dharma Hall of Buddha Garden on Mt. Nakkerd

A large group of monks of the Dharma Dongyang Dharma Practice Center Srisaket Province have carried out a project of pilgrimage and Dharma propagation to various provinces continuously over the past ten years (more than twenty times). In the years 2020-2021, Phra Ajahn Charan Anangkhamo, the chairman of the clergy, has led the group of Sangha, along with monks from various temples to eventually come together in Phuket (from November 17, 2020) where they stay and work at Buddha Garden on Mt. Nakkerd. Then from November 20 to the 22nd 2020 lead a pilgrimage to Phra Pathom Chedi, Nakhon Pathom Province, the destination of this now annual project to begin January 17, 2021.

The Phraphutthamingmongkhon Satttha 45 Foundation Phuket coordinator provides accommodation and a place to practice meditation. They then joined the group at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd where they coordinated with the sangha local authorities, civil society and Buddhism society to join in with the “making merit” ceremony, listening to the sermon and the festival of cloth unity that Phra Ajahn Charan Anangkhamo had kindly designed to support the Phuket Big Buddha Project.

In addition, the administrators of the Foundation along with a number of employees also followed the pilgrimage with a truck of essential supplies to support the procession

Spare cloth mask for the guests.

Inviting for monks alms at the courtyard in front of the staircase, silver staircase and golden staircase, on the morning of the 21st November 2020

Phra Ajahn Charan Anangkhano bringing Buddhists to prosper in Buddha's mantra during the unity ceremony at the Vienthian courtyard morning on November 22, 2020

Monks of the Buddha Garden on Mt. Narkkerd joined in the prosperity of the Buddha's mantra with the visitant monks on November 22, 2020.

Wat Silsupharam (Wat Mai Luangphor Supha), Chalong sub-district offering alms to monks in the project 23 November 2020.

Chairman of the Foundation joined the pilgrimage out from Phuket

Suporn and Muthita Vanichakul photographed with monks in the procession at the Or-bor-tor Ronthong Bridge, Prachuap Khirikhan.

taffs of the Foundation giving disinfectant to monks at Wat Thangsai, Bangsaphan district, Prachuap Khirikhan on 28 November 2020 before returning to Phuket.

until its' arrival in the province of Prachuap Khirikhan on December 28, 2020.

Phra Ajahn Charan Anangkhano then announced the termination of the project with the pilgrimage to the temple Bangsaphan District Prachuap Khirikhan on December 27 due to the COVID-19 situation. The next day,

the 28th, Phrathep Sitthiwimon Prachuap Khirikhan's senior priest led a sermon for the monks of the project that included the donation of alms to the monks, by the Buddhists who also attended. Finally fare welling the monks who then travelled by bus back to Dharma Dongyang Park, Srisaket Province.

ร่างทรง-คนทรง : เท็จหรือจริง(3)

นพพร สุวรรณพานิช

การจากไปของพระเยซู ประทับใจโลกทั้งปวงยิ่งกว่าการฟื้นคืนชีพของพระองค์เสียอีก

ปอล วาเลรี

ลำผีฟ้า ประเพณีการรักษาโรคของชาวอีสาน

ความเชื่อในการทรงเจ้านั้นอาจเรียกอีกอย่างว่า parapsychology คำนี้แปลได้ว่า เกินหรือนอกเหนือวิชาจิตวิทยา จิตวิทยาทำนองนี้พูดถึงการทรงเจ้าโดยตรงดังได้มีการทำวิจัยและค้นคว้า เรียกกันในภาษาอังกฤษว่า psychical research หรือ SPR (การวิจัยทางจิต) คนที่ติดต่อกับโลกอื่น เรียกกันว่า คนทรงผี หรือ psychic เป็นผู้รู้เรื่องผิตรกรรมตาและเรื่องเกินวิสัยทั่วไปของจิต อีกทั้งเรียกร้องให้จิตวิทยาทั่วไปเปิดใจกว้าง ยอมรับสิ่งอยู่นอกเหนือวิชา

ของตัวเองอีกด้วย บางทีเรียกย่อๆ ว่า Psi เป็นความหยั่งรู้ที่คนที่ไม่ใช่ Psychic (ไซคิก) ไม่มีทางทราบได้ เท่าที่ทราบ โจเซฟ สตาลิน ประมุขของสหภาพโซเวียต เป็นไซคิกด้วย ไซคิกเชื่อในเทพยดาชั้นสูงของผู้ตายหรือเทพารักษ์ว่าสามารถทำให้เห็นในสิ่งที่มนุษย์ทั่วไปมองไม่เห็น บางทีเรียกไซคิกนี้ว่า a sensitive (ผู้มีอารมณ์อ่อนไหวในใจ) วิชาพาราไซโคโลยีมีสอนที่มหาวิทยาลัยเยล เบิร์กลี และคอร์แนล

การมองรูปร่างทรงนั้นต้องมองดูที่หน้าฉากของเขาด้วย เช่น สถานที่ตั้ง หรือแสงไฟ สี เสียง เครื่องเรือน ภาพที่ปรากฏ ดังเช่น เสื้อผ้า ทรงผม เครื่องประดับ และกริยาท่าทาง ดูหรืออ่อนโยน นิสัยดีหรือไม่ ส่วนหลังฉากนั้นเป็นส่วนหนึ่งของอัตตะ (Identity) ข้อนี้มักปกปิดไม่แสดงออกมา อาจเป็นความลับอย่างหนึ่งของคนทรง

โดยทั่วไป ต้องมองดูการเป็นร่างทรงว่ามีเงื่อนไขใดๆ บ้าง อะไรคือจุดหักเหให้เป็นคนทรง การเข้าสู่ร่างทรงนั้นมีพิธีกรรมเช่นใด ความเชื่อในไสยศาสตร์มีผลอย่างไร กระนั้นก็ตาม คนทั่วไปมีความเชื่อมั่นในเรื่องผีสิงเทวดาอยู่แล้ว อีกทั้งศาสนาทูธธักกันว่า วิญญาณมีลักษณะเป็นนามธรรม คล้ายกับพลังงานอย่างหนึ่งและการเกิดดับอยู่ตลอดเวลา

การติดต่อกับวิญญาณทำได้โดยเชิญเทวดาในกระเจกหรือแก้ว เพื่อถามปัญหา (อาทาสปัญหา) บางครั้งก็เชิญเทวดามาเข้าทรง (กุมารปัญหา) ส่วนผู้ที่เข้าสู่สมาธิเป็นผู้ปฏิบัติขั้นสูง คนไทยมักเชื่อในลาง บางทีก็เชื่อในของขลัง กล่าวโดยรวมเป็นวิธีที่คนทั่วไปเข้าถึง โดยใช้การภาวนาหรือขอร้องอ้อนวอน บางทีก็ใช้เครื่องสังเวท เช่น หัวหมู หรือการพ้อนรำ บ้างก็ใช้การเข้าทรง ซึ่งก็เป็นการบอกกล่าวเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างหนึ่ง

ร่างทรงที่เป็นครูของผีมักเรียกว่า “พระศรีอารียไตร” “พระพรหมเอราวัณ” มีพลังอำนาจมาก มักช่วยผู้ถูกผีเข้า จึงแตกต่างจากร่างทรงสมัยใหม่ที่มีคนทำนาย เช่น การดูดวงหรือใบหยก มีสภาพอาจคล้ายหมอดูแม้จะบอกว่าเป็นการเตือน ก็ตาม ขอนำสังเกตอีกอย่างหนึ่ง คนที่มาพึ่งบริการของคนทรงมักเป็นคนชั้นล่าง

และคนชั้นกลางในบางส่วน บางครั้งมีนายทหารชั้นสูงซึ่งเคยก่อการรัฐประหาร และเผด็จการชั้นสูงอยู่ด้วย แม้กระทั่งผู้นำประเทศยังมีความเชื่อเช่นนี้

หากถามว่าร่างทรงก่อนที่จะเป็นคนทรงนั้นมีการศึกษาอย่างไร และชั้นไหน เท่าที่มีการศึกษาจากเจ้าทรง 22 คน 9 คนไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน อีก 6 คนจบป.4 1 คนจบปวช. ที่เหลือไม่เกินม.3 ยังไม่มีผู้จบจากมหาวิทยาลัย อาชีพส่วนใหญ่เกือบครึ่งหนึ่งทำนาหรือทำสวน บ้างรับจ้างและค้าขายของชำ มีอยู่รายหนึ่งรับจ้างเลี้ยงหมู เกินกว่าร้อยละ 70 เป็นผู้มีการป่วยมาก่อน ส่วนใหญ่บอกว่า ถูกทำโดยผีคิดว่าผีจะทำร้าย ทำให้คลุ้มคลั่ง มีสองคนที่เป็นชาวฮินดู ส่วนใหญ่มีเชื้อจีน มักเป็นหญิงราวร้อยละ 70 กว่า ส่วนที่เป็นชายมีจำนวนไม่มากนักจากการสำรวจทั้งหมด 20 คน

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ มีค่าไหว้ครู เป็นจำนวนไม่เกิน 30 บาท แต่มีเงินค่าบริจาคมากกว่าหลายสิบเท่า รายได้มักมาจากการประจำปีของสำนักทรง คนทรงไทยมักมีสำนักทรง แต่ที่อังกฤษและอเมริกา เป็นบุคคลที่ทรงเจ้าไม่เป็นสำนักทรงอย่างไทย ค่าทรงเป็นค่าใช้จ่ายที่คนไปดูการทรงอุดหนุน ก็คือ รูป เทียน ดอกไม้ น้ำมันเติมตะเกียง และการทำบุญตามวัดตลอดจนสร้างโรงเรียนและทอดผ้าป่า เงินส่วนใหญ่นั้นได้มักเป็นการปรับสถานที่ เช่น การสร้างห้องเพิ่ม หรือสร้างอาคาร

ร่างทรงจะถือศีลกินเจในเวลาเช้า และในวันพระ ส่วนในตะวันตกไม่มีการพูดถึงเรื่องนี้โดยตรง แต่มีข้อเท็จจริงและเย็นมักกินชอ หรือเนื้อสัตว์ เวลาที่ถือศีลแปดและทำสมาธิ คือวันพระอันเป็นวันงดการเข้าทรง การเข้าทรงแต่ละครั้ง

ต้องอาบน้ำทำร่างกายให้บริสุทธิ์ แล้วจึงเปลี่ยนชุด ในกรณีที่เป็นหญิงที่มีประจำเดือนหรือช่วงที่มีรอบเดือน จะยุติการทรงเหตุเพราะร่างกายไม่สะอาด ในอังกฤษและอเมริกาไม่มีข้อห้ามดังกล่าว

คนทรงเจ้าแบบอินเดีย นั้น มักแต่งกายแบบอินเดีย ใส่紗หรือสีเหลือง สำหรับผู้หญิง มีชายกระโปรงสีทอง มีสร้อยคอที่ศีรษะ และเจิมหน้าผาก ทาสีแดงระหว่างคิ้ว มีกำไล 2 ข้างด้วย ถ้าเป็นคนทรงจีน เช่นที่วัดพนัญเชิงเป็นพระจีน สวมเสื้อคอแหลม กางเกงสีเหลือง ถือสร้อยประคำ ถ้าเป็นคนทรงจีนในเมืองไทย แต่งตัวคล้ายจ้าว บางที่เจ้าทรงก็สวมบทบาทเป็นเตียวหุย ผู้มีความซื่อสัตย์ ผ่าคอคมและรองเท้ามีสีดำ นอกจากนี้ยังเข้าทรงเล่าปี และกวนอูด้วยเท่าที่ผู้เขียนพยายามแสวงหา ยังไม่พบผู้ที่เป็นขงเบ้งเลย ถ้าเป็นคนทรงที่ทรงเจ้าไทย มักแต่งชุดโบราณนุ่งโจงกระเบน มีเข็มขัดสีทอง ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าร่างทรงมีเอกลักษณ์เฉพาะ แต่ในอังกฤษและอเมริกา ร่างทรงมักแต่งชุดสีดำหรือสีมืด กระนั้นในเมืองไทยห้ามผู้หญิงที่เป็นคนดูการทรงมีรอบเดือน และห้ามผู้ที่ใส่เสื้อสีดำ เพราะไม่บริสุทธิ์

การเป็นร่างทรงเตียวหุยของไทยนั้นคล้ายของจีนที่ได้หวั่นที่มีรูปร่างใหญ่โต แสดงความห้าวหาญ มักขีดหน้าและลูปหนวด ในเมืองไทยชอบพูดภาษาจีนปนกับภาษาไทย และภาษาเทพ ในกรณีที่เป็นร่างทรงอินเดียมักพูดคล้ายภาษาอินเดียและภาษาเทพพร้อมกับภาษาไทย หากเป็นคนทรงไทยผู้หญิงมักพูดโดยมีสำเนียงใหญ่ และดังคล้ายผู้ชาย

สิ่งที่น่าสนใจ คือ พิธีรับขันธ ขันธในที่นี้ คือ ขันธห้า อันได้แก่ รูป เวทนา สังขาร สัญญา

และวิญญาณ เป็นการผสานระหว่างพุทธและพิธีกรรม เพื่อให้ศักดิ์สิทธิ์ขึ้น ในพิธีรับขันธของร่างทรงมีข้าวตอก ถั่วงา เมล็ดข้าว และดอกไม้สด นอกนั้นมีผ้า 3 สี ร่างทรงนั้นเป็นครู ผู้ที่จะรับขันธเป็นผู้ที่จะทรง ชื่อน่าสนใจไม่มีชุดแต่งในการรับขันธ มักแต่งกันเป็นสีขาว การทำให้พิธีนี้ได้รับการยอมรับยิ่งขึ้น กระนั้นคนทรงบางคนใช้คำว่าขัน เคยมีหญิงสาวชาวคริสต์ผู้หนึ่งดูการรับขันธในฐานะที่เป็นผู้ดูหรือผู้สังเกตการณ์ ผู้ที่รับขันธอยู่ๆ ได้อาเข้าไปใส่ศีรษะของเธอ เธอไม่ยอม ปกป้องเป็นพัลวัน และเธอเองได้กล่าวว่าไม่ถูกสะกดจิต อย่างไรก็ตาม เธอได้กล่าวเสริมอีกว่า การทรงเจ้าอาจเป็ความจริง แต่เป็ความจริงที่เลว ตะวันตกนั้นไม่มีพิธีรับขันธเหมือนที่มีในเมืองไทย การรับขันธ คือการรับเป็นบริวาร ทุกๆ ปี บริวารจะต้องมาในงานประจำปี มิฉะนั้นอาจเจ็บป่วย หรือมีจิตใจไม่สมประกอบ

ในเมืองไทย มีผู้ช่วยร่างทรงหรือพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือคนทรง เช่น คอยต่อรูปเทียนไม่ให้ดับระหว่างทรง หยิบของต่างๆ ที่ต้องการดังเช่น ถือน้ำมนต์ เป็นล่ำมแปลคนทรงให้ผู้รับบริการ ฟังในกรณีที่พูดไม่รู้เรื่อง ผู้ช่วยหรือพี่เลี้ยงของคนทรงมักเป็นสามี พี่เลี้ยง น้องสาว แม่ บางทีก็เป็นศิษย์ เวลาที่ไม่เข้าทรง มักพูดด้วยเสียงเบา ใช้วาจาสุภาพ และไม่ยอมให้ร่างทรงทำงานหนัก ส่วนในตะวันตก เท่าที่ทราบไม่มีพี่เลี้ยง

ในตะวันตก ผู้เข้าทรงและผู้รับบริการเชื่อมั่นในไกด์ (guide) หรือผู้นำทาง ไกด์ในที่นี้บางทีเรียกกันว่า เทพผู้พิทักษ์ เป็นผู้ที่ให้คุณ ไม่ให้โทษ เป็นที่ปรึกษาในเรื่องอนาคตและความรัก สามารถที่จะทำให้ผู้ดูนั้นกลายเป็นร่างทรง ชาวกรีกโบราณนั้นเชื่อในเรื่องนี้ ไกด์สามารถที่

จะเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนได้หากได้รับการร้องขอ บางทีก็เรียกไกด์ได้หลายอย่าง เช่น หัวหน้าเทพ (archangel) ไกด์ทางวิญญาณ (spiritual guides) ไกด์ความปิติ (joy guides) คนเฝ้าประตู (door-keepers) เป็นต้น

ในอเมริกา มีผู้ค้นพบว่า คนที่สะกดจิตนั้น สามารถเปลี่ยนเสียงตนเองได้ตามสมควร แต่ยังเป็นบุคคลเดียวกันอยู่ การสะกดจิตกระทำโดยเครื่องวัด มิใช่กระทำด้วยความรู้สึกเฉพาะตัว และวัดจาก Vocal cords และ larynx หรือสายที่แสดงเป็นส้อมเสียงและโรคที่เกิดในช่องคอ นักจิตวิทยาเชื่อว่า ผู้ที่ถูกทรงเจ้าสามารถสะกดจิตตัวเองได้ทุกคนในสถานการณ์ดังกล่าว ขึ้นอยู่ว่าการทรงเจ้านั้นการสะกดจิตหนักเบาหรือปานกลาง โดยทั่วไปร่างทรงนั้นเกิดจากการสะกดจิตขนาดเบา

การเขียนเรื่องนี้ทำให้นึกถึง เหยา อันเป็นพิธีกรรมของคนใช้ชาวไทย ขว้าย้อ ขาวโส้หรือกะโส้ (กะโซ่) บางทีเรียกว่า เยา ในเขตโคราช พูดว่า ลำผีฟ้า เหยา คือ ผู้เข้าทรงจะติดต่อกับผีด้วยกลอนลำ มีแคนเป็นเครื่องดนตรี ชาวบ้านส่วนใหญ่ออกไปทำไร่ทำนา ผ่านห้วยหนองคลองบึง อาจล่วงเกินผี จึงต้องขอโทษและติดต่อสื่อสารให้ทราบ การสะกดจิตเป็นขนาดเบาและไม่ลึก

เหยาเป็นการบอกโดยผีด้วยคนทรง แต่ไม่ทำเป็นทางการ การกระทำแบบเป็นทางการทำกันในทิเบต โดยปกติ วัดสำคัญๆ ในทิเบตมีคนทรงอยู่แล้ว แต่ถ้าดาไลลามะเกิดอาการล้มป่วย ก็เป็นการทรงแบบทางการ เรียกกันว่า คำพยากรณ์ของรัฐ (state oracle)

(จบ)

MEDIUM : FAKE OR REAL (3)

Nopphorn Suwanphanit

Christ's death has impressed the world more than his resurrection.

Paul Valery

Lam Phi-fa the rite of northeast's disease treatment

Spiritual beliefs may also be called “parapsychology” this word can be translated as beyond orthodox scientific psychology i.e. Hypnosis, telepathy. Society for Psychotherapy Research, (S.P.R.) use methods that overlap into Parapsychology such as Hypnotism. People who interact with other worlds are called psychics. A psychic is a person that claims to know of information hidden from the five senses and to be able to communicate with spirits or ghosts. Mediums are studied under parapsychol-

ogy. Sometimes referred to as Psi, it is the intuition that Psychics have, that non-psychic people cannot know. As is known, Joseph Stalin, head of the Soviet Union believed in the psychic’s abilities to see things that others could not. He took the words of the greatest Psychic at the time, Wolf Messing, very seriously. Stalin even began to fear Messing’s powers. Parapsychology is taught at Yale, Berkeley and Cornell.

To look at the Medium, must look the entire environment that surrounds

them, such as the location, the lighting, the sounds and the decor. The Medium's appearance, clothing, hairstyle, accessories and posture, whether calm and inviting or not. Behind the facade is the ego (true identity) and this is often concealed and not revealed, one of the secrets of a medium.

In general, you need to look at the medium as to whether there are any conditions. What is the turning point of becoming a medium? What kind of ritual is there to enter into for the medium to see? How does belief in superstition work? Still, the average person holds beliefs in nymphs. Likewise, Buddhism holds that spirits are abstract in nature, it is similar to energy and that is constantly being lit and extinguished.

Communicating with the spirits can be achieved by inviting angels through the use of a mirror or glass and answering questions (Athasa Panha) or sometimes inviting angels to inhabit the Medium and use them as a mouthpiece (Kumaree Panha). Those that can enter into this level meditation are high practitioners. Thai people tend to believe in omens, some believe in talismans. Overall, it is a way people feel connected. Using prayer or intercession, sometimes sacrifices such as a pig's head or a dance of certain patterns, all are a signal, a call for help.

The spirit that is the teacher of the ghost is often called "Phra Sri-ariya-mettrai"

"Phra Phrom Erawan" and is very powerful, one who will often help people who have become possessed by demons. But this is different from

modern figures often a seer such as fortuneteller or humbling the lottery. It has a condition that might be like a seer, even though it might say it was a warning. Examples of people who come to rely on the service of a medium are usually the less educated lower class but sometimes middle class people also. Or a high-ranking military officer before starting a coup may contact a former high-ranking government official's ghost. So even the leaders of the country may have this belief.

When twenty-two mediums were asked about the levels they attained with their education. Nine people did not study, 6 graduated from year 4, 1 graduated from vocational certificate and of the rest year 9 was the highest level achieved. There were no university graduates. Almost half of the professions were either farming or gardening. Some worked in the grocery industry and one was employed to raise pigs. More than 70% are people who have had a previous severe illness. Most say was made by ghosts, thought the ghosts would hurt. Most there are two of them who are Hindus. Most have Chinese ancestry. 70% were females compared with just 30% males.

It is noteworthy that the fee is no more than 30 baht for worshipping teachers, but dozens of times more is required as a donation. Income usually comes from an annual event hosted by the Bureau of Mediums. Thailand would have a Bureau of Mediums but in England and America the mediums are generally not organized. To support the Medium,

the audience must pay to attend the ritual by providing the incense, candles, flowers and Oil filled lamps. They also need to make merit at temples, as well as building schools and offering robes and alms to the Monks. Most of the money earned is for improvements such as, more buildings and adding more rooms.

Mediums practice vegetarianism in the mornings and on the holy days but in the West there is no record of this practice. Lunch and dinner meals usually contain meat. Time to do meditation and Yom Kippur 8, the day of the monk (holy day). The Medium should bathe and purify the body and change their clothing before communicating with a spirit. In the case of women, there would be no communication with the spirits during her menstruation period, as the body is deemed “unclean” during this time. In England and America there are no such prohibitions.

The Indian mediums dress in local indigenous style donning a yellow sari for women there is a golden hem. With a necklace on their head and anointing the forehead red colour between the eyebrows, there are two profits as well, during the ritual. If it were a Chinese style of ritual, for example, at Wat Phanancherng, a Chinese monk would wear a V-neck shirt, yellow pants and hold a necklace of beads. If they are Chinese Medium in Thailand they would be dressed like a character from a Chinese opera such as Zhang Hui, an honest person wearing black headband and shoes. In addition, they may also

introduce His Highness Lao Pi and Guan Yu as well. As the author, I still haven’t found who plays the role of “Zhuge Liang”, a key character of the opera. If it is a Thai medium then they will be dressed in ancient costumes, wearing a loincloth with a golden belt ensuring the medium is unique. In England and America, the body is usually covered in black or dark colors. Yet in Thailand, it is prohibited to wear black clothes as it is seen as “impure” likewise, during their menstrual cycle, women are also prohibited from even watching, for the same reason.

To be a medium of the Zhang Hui in Thailand is similar to that in Taiwan. Because Gargantuan Show pep often raised his face and stroked his mustache. In Thailand, he likes to speak Chinese mixed with Thai and the gods’ language. In the case of an Indian, it is often spoken in a manner similar to Indian and deity languages along with Thai. If they are Thai women tend to speak with a big voice and loud accent like a man.

Interesting, the ceremony of receiving the Khan there are five khans, physical evidence, pity, memory, thinking and spirit and is a combination of Buddhism and rituals to make it more sacred. During the ceremony of receiving the Khan, the medium will use rice sprouts, beans, sesame seeds, rice and fresh flowers as well as three different colors of fabric. The medium is the teacher who will accept Khan, the one who will hold it. Interestingly, there is no dress rule for receiving Khan but they are usually dressed in white. Making this

ceremony more acceptable nonetheless some mediums use the word Khan. There was a young Christian woman, who while viewing the reception of Khan, had a bowl placed on her head by one of those receiving Khan. She physically refused and stated that she did not want to be hypnotized or placed into a trance. She added: to be possessed by spirits may be true, it is an evil and dangerous truth. In the west, there is no ceremony to receive Khan, as is the case in Thailand. The subordinates must participate in this annual ritual, accepting as a servant every year, or risk getting physically sick or suffering mental health issues.

In Thailand there is an assistant or mentor helping the medium. Their role would be ensuring the incense and candles not to go out, holding a bowl of holy water or as an interpreter to translate the medium's words for the service recipient if necessary. This assistant or mentor is often a husband, nanny, sister, mother of the Medium. If none are available at the time, a student will act as the assistant. They will speak in a low voice, use polite expressions, and perform in a calm manner. In the west, as far as we know, there are no assistant.

In the West, the Medium and the client trust in the guide sometimes called "Guardian deity" they are the one who give advice never criticize. They are a consultant who foretells the future and love life who able to turn the viewer into a medium. The ancient Greeks also believed in this. A guide is able to change a person's lifestyle if requested,

sometimes and may referred to as the archangel, spirit guide, joy guide, doorkeeper, etc.

In America, it has been discovered that the Medium is able to change their voice during the ritual whilst performing in a hypnotic state. Seemingly acting without emotion and using a voice as if produced by another's larynx or passing through diseased vocal chords. Psychologists believe that the mediums can hypnotize themselves, as anyone in such situations would perform in this manner under hypnosis, either heavy or moderate. It is generally believed that the medium performs under moderate hypnosis.

This writing reminded me of Yhao, the ritual of the Thai people for the sick and unwell. People (Kaseo) sometimes called Yao or in in Korat district "Lam Phi-fa". Yhao are the ones who will contact the ghost with the Lam poem and 'Khan' using a musical instrument. Most of the villagers go out farming or fishing to the creek, canal or pond. Now this may offend ghosts therefore need to consult an astrologer and confirm that the hypnosis required is light and not deep. A ghost through a medium tells Yhao, informally.

Formal acts are performed in Tibet, usually in the major temples of Tibet where there is already a medium. But if the Dalai Lama were to get sick, then a State Official known as the Prophecy of the State or, State Oracle would perform this ritual.

(END)

จดหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ด่วนที่สุด

ที่ พบ ๐๐๑๗.๓/ ๑๑๙๙๓

ศาลากลางจังหวัดเพชรบุรี
ถนนราชวิถี พบ ๗๖๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ตอบขอบคุณสำหรับวารสารแสงพระธรรม ฉบับที่ ๙

เรียน คุณสุพร วณิชกุล ประธานมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรีท่า ๔๕

อ้างถึง หนังสือที่ มพ.๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามที่ ท่านได้กรุณาจัดส่งวารสารแสงพระธรรม ฉบับที่ ๙ จำนวน ๓ เล่ม โดยมีบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-19 ในขณะที่กระผมดำรงผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต นั้น

กระผมได้รับวารสารดังกล่าวแล้ว และขอขอบคุณในความปรารถนาดีและไม่ตรีจิตของท่านมา ณ โอกาสนี้ กระผมจะนำวารสารดังกล่าวประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ข้าราชการ บุคลากรภาครัฐ และผู้สนใจต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภักพงศ์ ทวีพัฒน์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

สำนักงานจังหวัด

กลุ่มงานอำนวยการ

โทร./โทรสาร ๐ ๓๒๔๑ ๑๖๔๕

แสงไพศาล

ของใหม่

พระไพศาล วิสาโล

สมัยนี้เราชอบอะไรที่ใหม่ๆ อะไรที่ซ้ำเดิมเราจะไม่ค่อยชอบเท่าไรหรอก เสื้อผ้าก็ต้องเปลี่ยนอยู่เรื่อย เคสโทรศัพท์มือถือก็ต้องเปลี่ยนบ่อยๆ แม้แต่หน้าโปรไฟล์ในเฟซบุ๊กก็เปลี่ยน บางคนเปลี่ยนกันแทบทุกอาทิตย์

สมัยนี้เรานิยมสิ่งใหม่ๆ อะไรที่มันเหมือนเดิม เรา รู้สึกว่ามันซ้ำซากจำเจ เราไม่ค่อยให้ความรู้สึกที่ดีกับสิ่งที่ทำอะไรซ้ำๆ เท่าไรหรอก แต่ที่จริงชีวิตคนเราอยู่ได้เพราะความซ้ำไปซ้ำมานี้แหละ เราอยู่ได้เพราะลมหายใจ และลมหายใจเราก็มีแค่เข้าก็บอออกเท่านั้น หัวใจของเราก็เหมือนกัน มันก็เต้นเข้าเต้นออก เข้าออกเข้าออกนั่นแหละ

ถ้าหากว่าลมหายใจของเราเกิดแปรเปลี่ยนไป อันนี้แหละเป็นปัญหา หรือการที่หัวใจของเราเกิดเต้นผิดปกติไม่เหมือนเดิม อันนี้ปัญหาแล้ว เราต้องขอบคุณความซ้ำ ซ้ำเดิม เพราะมันทำให้เราอยู่ได้ มันทำให้เรามีชีวิตได้ต่อไป

LIGHT OF PAISAL

New stuff

Phra Paisal Visalo

In today's world we love change, something new. We do not like copies or yesterday's fashions or trends. Clothes have to be changed all the time mobile phones need to be updated, their cases need to be changed even more often. Even our Facebook profile page has to be changed, some people change theirs almost every week.

Today, "new" is popular, Keeping the status quo, not changing leaves us feeling our lives are monotonous. We

rarely feel good about repetitive things but in fact, our survival depends on repetition to continue. We are alive because of our repetitive breathing. Inhale, exhale, inhale, exhale. Our hearts are the same it beats, rests, beats, rests. In, out, in and out

If our breathing changes, we have a problem. If our hearts are not beating repeatedly, we have a problem.

We have to appreciate repetition; it allows us to exist, it keeps us alive.

ว่าด้วยความยิ่งใหญ่

คนโง่ เห็นว่าตนยิ่งใหญ่
จึงจมอยู่ในตัวตนอันกระจัดย่อย
ท่ามกลางเอกภพอันไร้ขอบเขต
คนฉลาด เห็นว่าธรรมชาติยิ่งใหญ่
หวาดกลัวและเทิดทูนธรรมชาติ
ส่วนใดที่ตนเข้าไม่ถึงจึงโยนไว้ในอุ้งหัตถ์ของฤดีและพระเจ้า
คนเจ้าปัญญา เห็นว่าความบริสุทธิ์ยิ่งใหญ่
เพราะทั้งตน ธรรมชาติ และวิญญานทั้งหลาย
ล้วนมีเป้าหมายสูงสุดที่ความบริสุทธิ์

THREE LOTUSES

GREATNESS

The foolish assume themselves to be great,
Not realizing that they are the dust of unbounded nature.
Little and temporary creatures are they.
The clever recognize nature's greatness,
And sacrifice to her;
They leave the inexplicable event in His hands.
The wise recognize purity as the greatest state,
Knowing that all of mankind and all creatures are heading toward
The real Purity.

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการ
ณ
พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

This journal is distributed free of charge
at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd, Muang District, Phuket.

ห้วยน้ำน้อย ไหลดังสนั่น ห้วยน้ำใหญ่ ไหลนิ่งสงบ
สิ่งใดพร่อง สิ่งนั้นดัง สิ่งใดเต็ม สิ่งนั้นเงียบ

Small streams flow noisily; vast bodies of water flow calmly.
What is lacking is loud; what is full is silent.

อมฤตพจนนา : พุทธศาสนสุภาษิต โดย พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)
The Nectar of Truth : A Selection of Buddhist Aphorisms

มูลนิธิพระพุทธรูมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕

42/14 ม.2 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัชฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร 076 373 138-9, 08 1891 3827 โทรสาร 076 373 140

Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation

42/14 Moo 2, Thepkasattree Rd., T.Rasada, A.Muang, Phuket 83000

Tel 076 373 138-9, 08 1891 3827 Fax 076 373 140

www.mingmongkolphuket.com

www.facebook.com/thebigbuddhaphuket

Line ID : thebigbuddha

Line ID : suporn37

BIGBUDDHA PHUKET

SATTHA 45 FOUNDATION

HAPPINESS IN 7 MINUTES